ΕΤΟΣ Ζ' Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 26 Σεπτεμβρίου 1893 Ἀριθ. 320

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
34 Ὁδὸς Φιλελήνων 34
Ἀπέναντι Ἀγγλ. ἐκκλησίας

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ "Ἑστίας,,

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε' καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα ἢ δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τί σκοπεῖ ἡ Γυναικεία Ἕνωσις.—Τὸ Ρόδον (ὑπὸ δος Τούλας Κόκκαλη). — Ἰωάννα (διήγημα ὑπὸ δος Ὄλγας Κούζη). — Ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Σικάγον. Ἡμερολόγιον Ἑλληνίδος ταξειδιώτιδος.—Φαύστα.— Θέατρον. — Εἰδοποιήσεις. — Ἐπιφυλλίς.

ΤΙ ΣΚΟΠΕΙ Η ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΝΩΣΙΣ

Ὄχι συμμαχίαν τοῦ ἀδυνάτου φύλου κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ. Ὄχι πόλεμον τοῦ ὡραίου πρὸς τὸ ἄσχημον. Ὄχι ἐπανάστασιν τοῦ ἀδικουμένου καὶ ὑποτιμωμένου κατὰ τοῦ ὑποτιμῶντος. Ὄχι ἐξέγερσιν τοῦ προδιδομένου κατὰ τοῦ προδίδοντος. Ὄχι συνασπισμὸν πολιτικὸν πρὸς ὑπεράσπισιν ἢ ἐνίσχυσιν οἵου δήποτε κόμματος.

Τίποτε ἐξ ὅλων αὐτῶν. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ μείνωμεν πάντοτε αἱ πιστότεραι σύντροφοι, αἱ εἰλικρινέστεραι φίλαι, αἱ εὐσυνειδητότεραι συνεργάτιδες καὶ αἱ συμπαθέστεραι παρήγοροι ἐκείνων, οἵτινες ὑπὸ τὰς ποικίλας αὐτῶν ἰδιότητας τῶν πατέρων, τῶν συζύγων, τῶν φίλων, τῶν ἀδελφῶν, ζῶσιν ὑπὸ τὴν αὐτὴν μὲ ἡμᾶς στέγην, ἀναπνέουσι τὸν αὐτὸν μὲ ἡμᾶς ἀέρα, πάσχουσι καὶ θλίβονται ἢ χαίρουσι καὶ εὐτυχοῦσι μεθ' ἡμῶν.

Ὁ πόθος μας μάλιστα τοῦ νὰ φανῶμεν χρησιμώτεραι καὶ εὐεργετικώτεραι καὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τὰς οἰκογενείας μας καὶ πρὸς τὴν πατρίδα μᾶς ὑπαγορεύει τὴν ἰδέαν τῆς Γυναικείας Ἑνώσεως. Πολλαί, αἱ πλεῖσται ἐξ ἡμῶν καὶ ἕνεκα ἀνατροφῆς πλημμελοῦς καὶ ἕνεκα ἐκπαιδεύσεως ἀτελοῦς, καὶ ἕνεκα φυσικῶν ἢ ἐπικτήτων ἀδυναμιῶν καὶ ἐλαττωμάτων, καὶ ἕνεκα κακῶς ἐννοουμένων προοδευτικῶν ἰδεῶν, παρεκτρεπόμεθα ἐντελῶς τοῦ σκοποῦ καὶ προορισμοῦ μας, ἀποβαίνομεν παράγοντες ἐπιζήμιοι ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τοῦ οἴκου, ἐπιβλαβεῖς ἐν τῇ λειτουργίᾳ τῆς κοινωνικῆς μηχανῆς, ἢ ἀρνητικαὶ αὐτῆς δυνάμεις ἐξ ἴσου ἀνίκανοι πρὸς τὸ καλὸν ὡς καὶ πρὸς τὸ κακόν.

Μέχρι σήμερον αἱ δυνάμεναι ἐξ ἡμῶν, αἱ ὑπὸ τῆς φύσεως καὶ τῆς τύχης προικισθεῖσαι δαψιλέστερον τῶν ἄλλων, αἱ κατελθοῦσαι εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς μὲ ἐφόδια πολύτιμα τοὺς θησαυροὺς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας των, ἐπεδόθησαν ἀποκλειστικῶς σχεδὸν εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς φιλανθρωπίας κατὰ τοὺς διαφόρους αὐτῆς κλάδους, ἐπουλοῦσαι τὰς πληγὰς καὶ ἀνακουφίζουσαι τοὺς πόνους, οὓς ἡ ἔνδεια, ὁ ὀθάνατος καὶ οἱ διωγμοὶ τῆς τύχης σκορπίζουσιν ἀνὰ τὰς ἀποκλήρους τῆς κοινωνίας τάξεις.

Ἀλλὰ πόσοι πόνοι ἠθικοί, πόσαι ὀδύναι ἀνίατοι, πόσα ἕλκη μολυσματικὰ κρύπτονται ἄρα εἰς τὰ στήθη μεγίστης τάξεως γυναικῶν πάσης ἡλικίας καὶ περιωπῆς, πόνοι ἄγνωστοι, ὀδύναι καταπνιγόμεναι, ἕλκη ὑπούλως δηλητηριάζοντα τὸν ὀργανισμὸν καὶ προκαλοῦντα τὸν ἠθικὸν θάνατον, τὰ ὁποῖα οὐδὲν φιλανθρωπικὸν σωματεῖον δύναται νὰ στεγάσῃ, οὐδεμία εὐεργετικὴ χεὶρ νὰ ἐπουλώσῃ, οὐδὲν συμπαθὲς βλέμμα νὰ ἀτενίσῃ, οὐδεμία εὔσπλαγχνος καρδία νὰ περιθάλψῃ, νὰ ἐνισχύσῃ, νὰ ἀνακουφίσῃ ;

Διὰ τὰ ἠθικὰ ταῦτα ἕλκη, τὰ ἐνυπάρχοντα ἐν αὐτῇ τῇ φύσει τοῦ κοινωνικοῦ ἡμῶν ὀργανισμοῦ, καὶ ἐκεῖθεν ὡς κληρονομικαὶ νόσοι ὑπούλως καὶ ἀσυνειδήτως διοχετευόμεναι ἀπαιτεῖται ἐργασία γενικωτέρα, ριζικωτέρα, τροποποιοῦσα κατὰ τὸ δυνατὸν αὐτὰς τὰς ἀτελείας τοῦ κοινωνικοῦ ὀργανισμοῦ, προλαμβάνουσα τὴν σῆψιν μεγάλου μέρους τοῦ κοινωνικοῦ σώματος, ἥτις καθιστᾷ καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ ὑγιοῦς κατάστασιν ἐντελῶς προβληματικήν.

Ὅπως δὲ οἱ διάφοροι τῆς γῆς λαοὶ διὰ τῆς εἰρηνικῆς ἑνώσεως καὶ συμμαχίας ἐξουδετεροῦσι τὰς ἰδίας ἑκάστῳ ἐλλείψεις καὶ ἀτελείας καὶ ἀντλοῦσιν ἐξ αὐτῆς τὴν δύναμιν τῆς αὐθυπαρξίας καὶ τῆς προόδου των, ὅπως τὰ καθ' ἕκαστον ἄτομα εἴτε ἐν τοῖς γράμμασιν, εἴτε ἐν τῇ βιομηχανίᾳ συνενοῦνται εἰς ἀδελφότητας καὶ ἑνώσεις, σκοπούσας τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν αὐτῶν, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες ἑνούμεναι θὰ ἀποτελέσωμεν δύναμιν κραταιάν, κανονίζουσαν τὴν ὑπὸ τὰς συγχρόνους κοινωνικὰς ἡμῶν συνθή-

κας καὶ ὅρους πορείαν μας καὶ καταπολεμοῦσαν πᾶν ὅ,τι ἐκ τῆς πείρας καὶ τοῦ παρελθόντος ἀπεδείχθη ἐπιβλαβὲς καὶ ἐπιζήμιον.

Ἐν τῇ συγχρόνῳ τοῦ πολιτισμοῦ πορείᾳ, καθ'ἣν ἡ γυνὴ δρᾷ καὶ λογίζεται πολύτιμος παράγων, αἱ γυναῖκες πάντων τῶν ἐθνῶν ἡνώθησαν εἰς ἰδίας Ἐθνικὰς Ἑνώσεις, κανονιζούσας τὰ κατὰ τὴν πορείαν αὐτῶν ἐν τῷ κοινωνικῷ καὶ ἐθνικῷ βίῳ τῶν λαῶν καὶ ἐθνῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνήκουν. Εἰς τὰς Ἑνώσεις ταύτας ἀντιπροσωπεύονται πᾶσαι αἱ κοινωνικαὶ τάξεις, πάντα τὰ στάδια καὶ ἐπαγγέλματα. Γυναῖκες τῆς φιλανθρωπίας, τῶν ἐπιστημῶν, τῶν γραμμάτων, τῶν τεχνῶν, τοῦ θεάτρου, τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας, γυναῖκες ἐργάτιδες, κτηματίαι, μητέρες καὶ προστάτιδες οἰκογενειῶν, παρήλικες ἄγαμοι, νέαι σύζυγοι, νεάνιδες πολύφερνοι καὶ πτωχαί, πᾶσαι τέλος τίθενται ὑπὸ τὰς θαλπερὰς πτέρυγας τῆς Ἑνώσεως ταύτης. ἥτις ἐκτείνει τὴν ζωογονον καὶ εὐεργετικὴν προστασίαν της ἀπὸ τῶν πρωτευουσῶν καὶ κεντρικῶν πολεων εἰς τὰς ἐλαχίστας κώμας, παντοῦ τέλος ὅπου ὑπάρχει γυνὴ δυστυχής, ἔχουσα ἀνάγκην ἐνισχύσεως καὶ καθοδηγήσεως.

Αἱ κορυφαῖαι τῶν γυναικῶν τῶν διαφόρων ἐθνικῶν τούτων Ἑνώσεων τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς, ἀπετέλεσαν Διεθνὲς Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον τέως ἕδραν εἶχε τὴν Οὐασιγκτῶνα.

Κατὰ τὸ ἐν Σικάγῳ συγκληθὲν Διεθνὲς τῶν Γυναικῶν Συνέδριον, συνῆλθε καὶ τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον τῶν Γυναικείων τοῦ κόσμου Ἑνώσεων, ἵνα προβῇ εἰς νέας ἐκλογὰς διὰ τὴν προσεχῆ πενταετίαν τῆς λειτουργίας αὐτοῦ.

Προσκληθεῖσα ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν Ἑλληνίδων νὰ θέσω τὴν ὑποψηφιότητά μου μεταξὺ τῶν ἐκλεχθησομένων μελῶν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο, ἠναγκάσθην ἐρυθριῶσα νὰ ὁμολογήσω, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει μὲν πολλὰ σωματεῖα γυναικῶν φιλανθρωπικά, δὲν ὑπάρχει ὅμως παρ'ἡμῖν Ἐθνικὴ Γυναικεία Ἕνωσις. Κατὰ συνέπειαν ἀπεποιούμην τὴν τιμὴν τῆς προτεινομένης μοι ὡς συμβούλου ὑποψηφιότητος.

Ἡ πρόεδρος τότε λαβοῦσα τὸν λόγον, ἐπρότεινεν ὅτι: Ὅπως μὴ ἡ Ἑλλὰς μόνη, ἡ ἐκθρέψασα τόσας γυναικείας ὑπερόχους προσωπικότητας, μένῃ ἐκτὸς τοῦ Διεθνοῦς συμβουλίου τῶν γυναικῶν, νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν Ἑλληνίδα ἀντιπρόσωπον ἡ ἐντολὴ νὰ σχηματίσῃ εἰς τὴν πατρίδα της Γυναικείαν Ἕνωσιν. Νὰ τεθῇ δὲ ἀπὸ τοῦδε ἡ ὑποψηφιότης της ἐν τῷ Διεθνεῖ τῶν Γυναικείων Ἑνώσεων Συμβουλίῳ. Πάντα τὰ μέλη ἀπεδέχθησαν παμψηφεὶ τὴν πρότασιν τῆς Προέδρου καὶ οὕτω ἐτέθη ἡ ὑποψηφιότης μου καὶ ἐπετεύχθη ἡ ἐκλογή μου ὡς συμβούλου τοῦ Διεθνοῦς Συμβουλίου τῶν Γυναικείων Ἑνώσεων, τοῦ ὁποίου ἕδρα διὰ τὴν ἀρξαμένην πενταετίαν ἔσται τὸ Λονδῖνον καὶ πρόεδρος ἡ Ἀγγλὶς κόμησσα Ἀβερδίν, κερδήσασα τὴν ἐκλογὴν διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας ἐπὶ τῆς ἑτέρας ὑποψηφίου τῆς πριγκιπίσσης Χριστιανοῦ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Ἀγγλίας.

Δὲν εἶναι λοιπὸν ἡ ἐν Ἑλλάδι ἱδρυομένη Γυναικεία Ἕνωσις πρωτοφανής τις καὶ ἀσυνήθης νεωτερισμός, ἀφοῦ ὅλων τῶν ἄλλων ἐθνῶν αἱ γυναῖκες ἔχουν ἤδη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τὰς ἰδικάς των. Τί σκοπεῖ καὶ τί ἐπιδιώκει ἡ Ἕνωσίς μας; Τὸ εἴπομεν ἀνωτέρω καὶ εἰς τὰ δύο προδημοσιευθέντα ἄρθρα μας. Τί θὰ πράξῃ; Ἀκριβῶς τὸ ἐναντίον τοῦ ὅ,τι πράττουσι τὰ κατὰ τόπους καὶ καιροὺς ἱδρυόμενα γυναικεῖα σωματεῖα. Ἐκεῖνα ἀναλαμβάνουσι τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ, ὅπερ ἐγένετο ἤδη καὶ ὅπερ καθ' ἑκάστην πολλαπλασιάζεται. Ἡμεῖς θὰ ἐργασθῶμεν, ὅπως ἐμποδίζωμεν τὸ κακὸν νὰ γίνεται. Ἐπεκτείνουσαι τὸν κύκλον τῆς ἐργασίας καὶ τῶν βιοποριστικῶν σταδίων τῆς γυναικός, προφυλάττομεν πληθὺν ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀποθνήσκωσι τῆς πείνης, ἢ ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκτρέπωνται τῆς ἠθικῆς ὁδοῦ. Ἐργαζόμεναι, ὅπως ἡ πνευματικὴ μόρφωσις τῶν γυναικῶν μὴ περιορίζεται εἰς τὰς ὀλίγας καὶ στοιχειώδεις καὶ δυσπέπτους τοῦ σχολείου γνώσεις, ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτοῦ ἐξακολουθῇ καλλιεργούμενον ὑγιῶς τὸ πνεῦμα, διὰ φιλολογικῶν συγκεντρώσεων, δημοσίων ἀναγνωσμάτων, ἀναλυτικῶν μελετῶν, συντελοῦμεν ὅπως ἐξυγιαίνωμεν τὴν διάνοιαν, δι' ἧς καὶ ἡ ἠθικὴ ἰσορροπία ἐξασφαλίζεται. Ἐνισχύουσαι τὰς εἰς τὰς τέχνας ἐπιδιδομένας δημιουργοῦμεν νέον παραγωγὸν στάδιον ἠθικῆς καὶ οἰκονομικῆς εὐεξίας διὰ τὴν γυναῖκα. Θέτουσαι τὰς βάσεις νέας ἐμπορικῆς καὶ παρ' ἡμῖν κινήσεως καὶ βιομηχανικῆς δράσεως τῆς γυναικός, εἰσάγομεν κλάδον ἀνεκμετάλλευτον εἰς τὸ ἡμέτερον ἐμπόριον, τὸ ὁποῖον ἡ ξένη μέχρι σήμερον βιομηχανία τροφοδοτεῖ, ἀπομυζῶσα πᾶσαν ἰκμάδα ζωῆς καὶ περιάγουσα αὐτὸ εἰς ἣν σήμερον θέσιν περιῆλθε. Τείνουσαι χεῖρα βοηθείας πρὸς τὴν ἀναλαμβάνουσαν τὴν πνευματικὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων μας διδάσκαλον καὶ μεριμνῶσαι περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτῆς, τὴν ἐνισχύομεν ἐν τῇ εὐσυνειδήτῳ τοῦ καθήκοντός της ἐκπληρώσει.

Ὁ χῶρος, ὃν διαθέτομεν σήμερον δὲν μᾶς ἐπιτρέπει τὴν ἐκτενεστέραν ἀνάλυσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς ἱδρυομένης Ἑνώσεως. Βραδύτερον ὅμως θέλομεν προβῇ εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὑπὸ μελέτην ἤδη προγράμματος αὐτῆς πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν κυριῶν, αἵτινες μᾶς ἐζήτησαν ἤδη πληροφορίας καὶ ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐγγραφῶσι μέλη αὐτῆς.

ΤΟ ΡΟΔΟΝ

Α'.

Ὁλόκληρα βιβλία, ποιήματα, μυθοπλαστίαι ἀφιερώθησαν εἰς τὸ ρόδον, ἐγὼ ὅμως δὲν διαθέτω ἢ σελίδα τινὰ παροδικὴν ὡς ἡ λάμψις του καὶ λεπτὴν ὡς τὸ ἄρωμά του, ἵνα ἐξυμνήσω «τὸ ἄνθος τῶν ἀνθέων», «τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ κήπου», «τὴν βασίλισσαν τοῦ θέρους», «τὴν δόξαν τῶν ἀνθώνων», «τὸ μειδίαμα τῆς φύσεως», «τὸ μύρον τῶν θεῶν», ὡς ἐκλήθη τὸ ρόδον.

Οὐδὲν τῶν ἀνθέων ἔπαιξε σπουδαιότερον μέρος ἐν τοῖς χρονικοῖς τῶν ἀνθρωπίνων προϊόντων καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν διαφόρων λαῶν. Ἀνέκαθεν, φιλόλογοι, καλλιτέχναι, φιλόσοφοι, διηγηματογράφοι, τῷ προσήνεγκον λατρείαν ἀνεξάντλητον καὶ περιπαθῆ.

Ἀρχαίας καὶ εὐγενοῦς καταγωγῆς, τὸ ρόδον ἀρωματίζει τὰ φυλλάρια τῆς Βίβλου, τὰ ἱερὰ βιβλία τῆς Ἀνατολῆς. Εἰς τοὺς τάφους τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου, ἁπλώνει τὴν μαρανθεῖσαν στεφάνην του ἐπὶ τοῦ κόλπου τῶν μυστηριωδῶν μομμιῶν· φυλλορροεῖ ἐντὸς τῶν ἀκτινοβόλων δοχείων τῶν ἀσιατικῶν συμποσίων καὶ βλαστάνει ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου, εἰς τὴν χεῖρα τῶν Θεῶν. Ἔμβλημα τῆς ἡδονῆς καὶ τῆς ἑορτῆς, αὐτὸ στέφει τὸ θελκτικὸν τῶν νεαρῶν Ἑλληνίδων μέτωπον καὶ ὡς σύμβολον ἀγνότητος, βαλσαμώνει τὸν τάφον τῆς παρθένου τοῦ Λιβάνου.

Τὸ ρόδον, παντοῦ τὸ ρόδον! Ἡ ἀρχαιότης ἀποθεοῖ, οὕτως εἰπεῖν, τὸ λαμπρὸν καὶ ἔξοχον τοῦτο ἄνθος τῆς μυθολογίας, τὸ γεννηθὲν ἐκ τῶν δακρύων τῆς Κύπριδος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ

Ἀδώνιδος. Ἀφιερωμένον τῷ Ἁρποκράτει, τῷ θεῷ τῆς σιγῆς, τὸ ρόδον θεωρεῖται ὡς σύμβολον τῆς ἐχεμυθείας. Βραδύτερον, τὸ ἄνθος τῆς σιγῆς, τεθειμένον ἐντὸς κομψοῦ ἀγγείου, ἀρωματίζει τοὺς φιλοξένους θόλους, περὶ δὲ τοῦ ἀκριτομύθου, τοῦ προδώσαντος τὰς ἐμπιστευθείσας αὐτῷ ἐξομολογήσεις, λέγουσιν ὅτι ἀπεκάλυψε τὸ «δοχεῖον τῶν ρόδων».

Ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Πλούταρχος, ὁ Δημοσθένης, ὁ Πλίνιος, ὁ Ἡρόδοτος, ἡ Σαπφώ, ὁ Τιβούλλας καὶ ὁ Εὐρυπίδης ἐξυμνοῦσιν ἐναμίλλως τὸ γλυκὺ ἄρωμα τῶν ρόδων. Ὁ Ἀνακρέων ψάλλει αὐτό, ὁ δὲ Ὁράτιος στέφει δι'αὐτοῦ τὸ μέτωπόν του. Τοῦτο εἶναι τὸ προσφιλὲς ἄνθος τῶν Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Σωκράτης ἐξήρχετο ἐκ τῆς παραστάσεως κωμῳδίας τινὸς τοῦ Ἀριστοφάνους, ἐν ᾗ ὁ κωμικὸς ποιητὴς διεκωμῴδει τὸν φιλόσοφον καὶ τὴν φιλοσοφίαν αὐτοῦ. Τοὺς ἐμπαιγμοὺς τοῦ ποιητοῦ ἐπεδοκίμασε τὸ κοινὸν δι'εἰρωνικῶν ἐπίσης χειροκροτημάτων. Συναντήσας μετὰ ταῦτα τὸν Ἀριστοφάνη ὁ Σωκράτης ἐβάδισε κατ'εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν καὶ ἀποτόμως ἔθηκε πρὸς τὴν ῥινά του ἀνθοδέσμην ῥόδων, ἣν ἐκράτει ἀνὰ χεῖρας. Αἱ ἄκανθαι παρευθὺς ἐκέντησαν τὸν ποιητήν, ὅστις ἀφῆκε κραυγήν.

— Κάμε ὡς πρὸς τὴν ἀνθοδέσμην αὐτὴν ὅ,τι ἐγὼ ἔκαμα πρὸς τὴν κωμῳδίαν σου, τῷ λέγει ὁ Σωκράτης, καὶ συγχώρησον τὰς ἀκάνθας χάριν τοῦ ἀρώματος.

Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ρώμῃ οἱ νεαροὶ πατρίκιοι σχηματίζουν λαμπροὺς ἐκ ῥόδων στεφάνους διὰ τὴν μνησικάκειάν των, ἣν ἀποκαλοῦσι τρυφερῶς *mea Rosa*, Ροδον μου!

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συμποσίων φυλλορροοῦσιν ἀγκαλίδες ῥόδων, ἅτινα συσσωρεύονται ἐν εἴδει ἀρωματώδους τάπητος μέχρι τοῦ σφυροῦ τῶν συμποτῶν. Ἀναμιγνύουσιν ἐπίσης ῥόδα μὲ ἐρυθρὰ κύματα τοῦ οἴνου τοῦ Σαλέρνου, ὃν καλοῦσι τότε rosallum. Τὸ ρόδον τέλος τοσοῦτον τιμᾶται παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ὥστε οἱ αὐτοκράτορες δίδουσιν ὡς ἀμοιβὴν πρὸς τοὺς νικητὰς στρατηγοὺς τὴν ἔξοχον εὔνοιαν νὰ χαράξωσιν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος των τὸ ἄνθος τοῦτο.

Εἰς πλεῖστα μέρη τῆς Ἀνατολῆς ὁ παρουσιαζόμενος ξένος ραντίζεται παρευθύς, εἰς δεῖγμα εὐπροσδέκτου ἀφίξεως, διὰ ροδοστάγματος. Εἰς τὴν Περσίαν, τὴν χώραν τῶν ῥόδων, τὸ ρόδον δὲν ἔχει ἰδιαίτερον ὄνομα, ἀλλὰ καλεῖται gul, δηλαδὴ ἄνθος, τὸ κατ' ἐξοχὴν ἄνθος.

Ὁ Ἰνδὸς Ναϊρᾶς εὑρίσκει ὅτι τὸ ρόδον καὶ ἡ γυνὴ εἰσὶν ἀδελφοί, ὁ δὲ γλυκὺς ποιητὴς Σαδῆς κηρύττει ὅτι δὲν πρέπει νὰ τύπτῃ τις τὴν γυναῖκα «οὔτε μὲ ἓν ρόδον».

Ἐσπέραν τινά, ὁ τυφλὸς ποιητὴς Ἀρίας, συλλαμβάνων φύλλον εὐωδιάζον, ὅπερ τοῦ ἀνέμου ἡ ἰδιοτροπία ἔφερεν ἐπὶ τῆς ἐσθῆτός του, λέγει:

— Εὐῶδες φύλλον, ὅπερ ἔρχεται ὑπὸ τὴν τρέμουσαν χεῖρά μου, πῶς νὰ μὴ σὲ ἀναγνωρίσω ἐκ τοῦ θείου ἀρώματός σου; Εἶσαι φύλλον ῥόδου!

Ὄχι, ἀποκρίνεται τὸ περιπλανώμενον φύλλον, ὅπερ ἡ αὔρα περιφέρει, εἶμαι πτωχὸν φύλλον συκομορέας ἄνευ λάμψεως καὶ ἄνευ ἀρώματος, ἀλλ' ἔζησα μίαν ἡμέραν ἐπὶ ῥοδῆς τινος, ἧς τὸ ἄρωμα ἐτήρησα.

Το ρόδον, παντοῦ τὸ ρόδον. Ἡ Ἰουδὶθ ἀνθοδέσμην ἐκ ῥόδων φέρει πρὸς τὸν μέλλοντα νὰ ἀποθάνῃ Ὀλοφέρνην· ῥόδα φύονται ὑπὸ τὰ βήματα τῆς Παρθένου Μαρίας, φευγούσης τὴν ὀργὴν τοῦ Ἡρώδου, καὶ ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ σταυροῦ, λευκὸν ρόδον βλαστάνει, μεταβαλλόμενον εἰς ἐρυθρὸν ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ πίπτοντος κατὰ σταγόνας ἀπὸ τὸ πληγωμένον τοῦ Ἰησοῦ μέτωπον.

Ὁ Ἀλκιβιάδης φέρει πρὸς τὴν Ἀσπασίαν ῥόδα τῆς Χίου, ὁ δὲ ὡραῖος Ἀντώνιος κοσμεῖ διὰ μικρῶν ῥόδων τοῦ Νείλου τὴν ἐρυθρὰν κόμην τῆς Κλεοπάτρας. Ἐπὶ τοῦ χριστιανικοῦ ξίφους αὐτῶν οἱ Σταυροφόροι τῆς Δύσεως προσκολλῶσιν, ὡς ἠνθισμένον ἱερὸν λείψανον, τὸ μελαγχολικὸν ῥόδον τῆς Ἰουδαίας· ἐν δὲ τοῖς περιχώροις τῆς Σμύρνης καὶ τοῦ Χιάζ, τοῦ παραδείσου τούτου τῶν ῥόδων, ἀναρτῶσιν ἐπὶ τοῖς κοιτίδος τῶν νεογνῶν κάλυκα ῥόδου πιστεύοντες ὅτι τὸ βλαστάνον τοῦτο ἄνθος θὰ φέρῃ εἰς τὸ παιδίον εὐτυχίαν.

Τὸ ρόδον εἶναι ἐπίσης ἄνθος τοῦ θανάτου, ὡς εἶναι ἄνθος τῆς ζωῆς. Εἰς τὰς ἐξοχὰς τῆς Ἀττικῆς, ἀναμιγνύεται μὲ τὴν λυτὴν κόμην τῶν νεανίδων, «αἵτινες ἀνηρπάγησαν ὑπὸ τοῦ μελανοπτέρυγος ἅρπαγος».

Ἐντὸς τοῦ φερέτρου τῶν χριστιανῶν μαρτύρων ἔθετον ἐπίσης ῥόδον, ὅπερ, κατὰ τὸν μῦθον, θὰ ἤνθιζεν ἕκαστον ἔαρ.

Διατί νὰ μὴ δύναμαι νὰ ὑπενθυμίσω ἐν ταῖς συντόμοις ταύταις γραμμαῖς, πάσας τὰς μεγαλοφυίας, αἵτινες ὕμνησαν τὸ ῥόδον. Ὁ Σαικσπῆρος θαυμάζει τὴν ἀπαράμιλλον αὐτοῦ λαμπρότητα, ἀλλὰ προτιμᾷ ἀκόμη «τὸ γλυκὺ ἄρωμα, τὸ ζῶν ἐν αὐτῷ» τὸ ὅμοιον τῇ μεθυστικῇ ἀναπνοῇ θεᾶς τοῦ Ὀλύμπου. Μεθ' ὁποίας περιπαθοῦς χάριτος ὁ ψάλτης τῆς Ἰουλιέττας καὶ τοῦ Ρωμαίου περιγράφει τὸ ρόδον τῆς Ὑόρκης «κάτω κλῖνον, παρθενικώτατα, λευχεῖμον καὶ ἐρυθριῶν ἐν τῷ βάθεῖ τοῦ κάλυκος αὐτοῦ! Ἐν τῷ *Ἀπολεσθέντι Παραδείσῳ* αὐτοῦ ὁ Μίλτων παριστᾷ τὴν Εὔαν κεκαλυμμένην ὑπὸ ἀρωματώδους νέφους ἐν τῷ μέσῳ τῶν μόλις ἠνεῳγμένων καὶ ἐρυθριώντων ῥόδων τοῦ ἐπιγείου Παραδείσου.

Ὁ Σατωβριάνδος λατρεύει τὸ ρόδον, ὅπερ μετ' ἔρωτος καλλιεργεῖ ἐν τῷ ἀγρίῳ καὶ ποιητικῷ ἀναχωρητηρίῳ αὐτοῦ τῆς «Κοιλάδος τῶν Λύκων». — Τὸ ρόδον, λέγει οὗτος, δίδει τὸ μέλι· εἶναι τὸ τέκνον τῆς πρωΐας, τὸ θέλγητρον τῆς ἀνοίξεως καὶ τοῦ θέρους, ἡ πηγὴ τῶν ἀρωμάτων, ἡ χάρις τῶν παρθένων, ὁ ἔρως τῶν ποιητῶν· παρέρχεται ταχέως, ὡς ἄνθρωπος, ἀλλ' ἀποδίδει ἡσύχως τὰ φύλλα του εἰς τὴν γῆν.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, αὐτὸ στέφει τὸ κύπελλον τῶν συμποσίων καὶ τὴν λευκὴν κόμην τοῦ σοφοῦ· περιβάλλει τὸ μέτωπον τῶν μαρτύρων καὶ λάμπει ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῶν κατακομβῶν· εἰς ἀνάμνησιν δὲ τῶν ἀρχαίων ἐκείνων ἡμερῶν τὸ θέτομεν σήμερον εἰς τοὺς ναοὺς ἡμῶν, οὓς μυρώνει διὰ τῶν ἡδέων ἀρωμάτων. Ἐν τῷ κόσμῳ ἀποδίδομεν τὰς διαθέσεις ἡμῶν εἰς τὰ χρώματά του· τὴν ἐλπίδα εἰς τὴν πρασινάδα αὐτοῦ, τὴν ἀθωότητα εἰς τὴν λευκότητά του καὶ τὴν αἰδὼ εἰς τὴν ῥοδινον αὐτοῦ χροιάν.

Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ

Τούλα Κόκκαλη.

ΙΩΑΝΝΑ

Ι'.

Ἦτο νύξ. Ἡ καλύβη, πτωχή, ἀλλὰ θερμὴ καὶ εὐάρεστος ἔγεμε ἡμιλυκόφωτος τινός, δι'οὗ τὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀντικείμενα ἦσαν ἀμυδρῶς πως ὁρατὰ διὰ τῆς πυρώδους ἀναλαμπῆς τῶν τεφρῶν αἵτινες ἐσπινθηροβόλουν ἐντῇ ἑστίᾳ καὶ ἠρύθραινον τὰς τῆς

ὀροφῆς μελαίνας δοκούς. Τὰ τοῦ ἁλιέως δίκτυα ἐκρέμαντο ἀπὸ τοῦ τοίχου. Ἄκομψά τινα χάλκινα καὶ πήλινα ἀγγεῖα, ἔστιλβον ἐπὶ ἁπλοῦ τινος θηκίου ἐν τῇ γωνίᾳ. Παρὰ μεγάλην κλίνην μετὰ μακρῶν παραπετασμάτων, εὑρίσκετο στρωμνή τις ἠπλωμένη ἐπὶ δύο παλαιῶν θρανίων, ἐπὶ τῆς ὁποίας πέντε μικρὰ παιδία ἐκοιμῶντο ὡς χερουβεὶμ ἐν φωλεᾷ. Παρὰ τὴν κλίνην τὸ μέτωπον θλίβουσα ἐπὶ τῆς στρωμνῆς, ἔμενε γονυπετὴς ἡ μήτηρ τῶν παιδίων. Ἦτο μόνη. Ἐκτὸς τῆς καλύβης ὁ μέλας ὠκεανὸς κατεθραύετο ἀφρίζων, ἐστέναζε καὶ ἐγόγγυζε καὶ ὁ σύζυγός της εὑρίσκετο εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀπὸ τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ἦτο ἁλιεύς. Ὁ βίος του, οὕτως εἰπεῖν, ὑπῆρξε καθημερινὸς ἀγὼν μὲ τὴν θάλασσαν· διότι καθ' ἑκάστην ἔχουν τὰ τέκνα ἀνάγκην τροφῆς καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν μὲ βροχὴν, ἄνεμον, ἢ θύελλαν ἐξήρχετο ἡ λέμβος του εἰς ἁλιείαν. Καὶ ἐνῷ, ἐν τῷ ἁλιευτικῷ πλοιαρίῳ του ἐπεδίδετο ἐκεῖνος εἰς τὸ μονότονόν του ἔργον, ἡ σύζυγός του ἐν τῇ οἰκίᾳ συνέρραπτε τὰ παλαιὰ ἱστία, ἐπεδιώρθου τὰ δίκτυα, ἐπεμελεῖτο τὰ ἄγκιστρα, ἢ προσεῖχε τὸ πῦρ ὅπου ὁ τῶν ἰχθύων ζωμὸς ἐκόχλαζε. Ἀμέσως ὡς τὰ πέντε παιδιὰ ἐκοιμήθησαν ἐρρίφθη ἐπὶ τῶν γονάτων της καὶ προσηυχήθη ὑπὲρ τοῦ συζύγου της, ὅστις ἠγωνίζετο μὲ τὰ κύματα κτὶ τὸ σκότος. Καὶ πράγματι βίος ὡς ὁ ἰδικός του ἦτο σκληρός. Τὸ ἐπιτυχέστερον μέρος πρὸς ἁλιείαν ἦτο λεκάνη τις ἐν τῷ μέσῳ ὑφάλων, οὐχὶ ὀλίγον ἢ δὶς μεγαλητέρα τῆς καλύβης του, τόπος σκοτεινός, ἰδιότροπος, καὶ ὅστις ἐν τούτοις ἔπρεπε νὰ ἀνακαλυφθῇ καὶ ἐν τῇ ὁμίχλῃ καὶ τῇ καταιγίδι, χειμερινῆς νυκτός, διὰ πολλῆς δεξιότητος καὶ γνώσεως τῶν παλιρροιῶν καὶ ἀνέμων. Καὶ ἐκεῖ— ἐνῷ τὰ ὀλισθαίνοντα κύματα παρήρχοντο ὡς σμαράγδινοι ὄφεις, καὶ ὁ κόλπος τῆς σκοτίας ἐκυλινδοῦτο καὶ διεσείετο, καὶ ἡ ἐντεινομένη ἐξάρτησις τοῦ πλοιαρίου ἐστέναζεν ὡς ἐν τρόμῳ— ἐκεῖ ἐν τῷ μέσῳ τῶν παγερῶν θαλασσῶν, ἐσκέπτετο περὶ τῆς Ἰωάννας του· καὶ ἡ Ἰωάννα ἐν τῇ καλύβῃ της ἐσκέπτετο περὶ αὐτοῦ δακρύουσα.

Ἐσκέπτετο περὶ αὐτοῦ καὶ προσηύχετο τότε. Ἡ τοῦ λάρου τραχεῖα καὶ μελαγχολικὴ κραυγὴ τὴν ἐστενοχώρει, καὶ ὁ τῶν κυμάτων πάταγος ἐτάραττε τὴν ψυχήν της. Ἀλλ' ἦτο ἀπερροφημένη ὑπὸ σκέψεων, σκέψεων περὶ τῆς πτωχείας των. Τὰ μικρά των τέκνα ἔμενον ἀνυπόδητα χειμῶνα καὶ θέρος. Οὐδέποτε ἔτρωγαν σίτιον ἄρτον· κρίθινον μόνον. Οὐρανοί! ὁ ἄνεμος ἐπατάγει ὡς φυσητὴρ σιδηρουργοῦ καὶ ἡ ἀκτὴ ἀντήχει ὡς ἄκμων. Ἔκλαιε καὶ ἔτρεμε. Δυστυχεῖς τῶν γυναῖκες ὁποίων οἱ σύζυγοι εὑρίσκονται εἰς τὴν θάλασσαν! Πόσον τρομερὸν τὸ νὰ λέγωσιν, «Οἱ φίλτατοί μου, πατήρ, ἐραστής, ἀδελφοί, υἱοί, εὑρίσκονται ἐν τῇ θυέλλῃ». Ἀλλ' ἡ Ἰωάννα ἦτο ἀκόμη δυστυχεστέρα. Ὁ σύζυγός της ἦτο μόνος, μόνος ἄνευ βοηθείας κατ' αὐτὴν τὴν ψυχρὰν νύκτα. Τὰ τέκνα ἦσαν εἰσέτι πολὺ μικρὰ ὅπως δυνηθῶσι νὰ τὸν βοηθήσωσι. Δυστυχὴς μήτηρ! Τώρα λέγει, «Εἴθε νὰ ἦσαν μεγάλα νὰ βοηθήσωσι τὸν πατέρα των.» Ἄφρον ὄνειρον! Μετά τινα ἔτη ὅτε θὰ εὑρίσκωνται μετὰ τοῦ πατρός των εἰς τὴν θάλασσαν, θὰ λέγῃ δακρύουσα, «Εἴθε νὰ ἦσαν ἀκόμη μικρά.»

II

Ἡ Ἰωάννα ἔλαβε τὸν φανὸν καὶ τὸν μανδύαν της,

«Εἶναι καιρὸς εἶπε νὰ ἴδω, ἐὰν ἡ θάλασσα εἶναι ἡσυχωτέρα καὶ ἐὰν τὸ φῶς καίει ἐπὶ του ἱστοῦ τοῦ σήματος.» Ἐξῆλθε. Οὐδὲν ἐφαίνετο· μόλις λευκή τις γραμμὴ ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος. Ἔβρεχε, τὴν σκοτεινήν, ψυχρὰν βροχὴν τοῦ ὄρθρου. Ἀπὸ οὐδενὸς παραθύρου καλύβης ἐξήρχετο φῶς.

Αἴφνης, ἐνῷ ἔβλεπε περὶ ἑαυτὴν παρετήρησεν ἑτοιμόρροπον τινα καλύβην, ἥτις δὲν παρεῖχε σημεῖα φωτὸς ἢ πυρός. Ἡ θύρα ἐσείετο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου· οἱ σκωληκόβρωτοι τοῖχοι ἐφαίνοντο μόλις δυνάμενοι νὰ βαστάζωσι τὴν σαθρὰν ὀροφήν, ἐφ' ἧς ὁ ἄνεμος ἔσειε τὰς κιτρίνας καὶ ἀκαθάρτους θυσάνας τῆς σαπρᾶς καλαμίνης στέγης.

«Ἀ!» ἀνέκραξε, «λησμονῶ τὴν πτωχὴν χήραν τὴν ὁποίαν ὁ σύζυγός μου εὗρε προχθὲς μόνην καὶ ἀσθενῆ. Πρέπει νὰ ἴδω πῶς εὑρίσκεται».

Ἔκρουσε τὴν θύραν καὶ ἠκροάσθη. Οὐδεὶς ἀπήντησε. Ἡ Ἰωάννα ἔτρεμε ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ θαλασσίου ἀνέμου. «Εἶναι ἀσθενής. Καὶ τὰ πτωχά της τέκνα! Ἔχει δύο μόνον ἀλλ' εἶναι πολὺ πτωχή, καὶ δὲν ἔχει σύζυγον.» Ἔκρουσεν ἐκ νέου καὶ ἔκραξεν, «Αἴ γειτόνισσα!» Ἀλλ' ἡ καλύβη ἔμενε πάντοτε σιωπηλή.

«Θεέ μου!» εἶπε «πόσον βαθέως πρέπει νὰ κοιμᾶται, ὥστε νὰ χρειάζηται τόσον διὰ νὰ ἐξυπνήσῃ!»

Τὴν ἰδίαν στιγμὴν ἡ θύρα ἤνοιξεν ἀφ' ἑαυτῆς. Εἰσῆλθε. Ὁ φανός της ἐφώτισε τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σκοτεινῆς καὶ σιωπηλῆς καλύβης, καὶ τῇ ἔδειξε τὸ ὕδωρ, ῥέον ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ὡς ἀπὸ τὰς ὀπὰς κοσκίνου. Εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δωματίου φοβερά τις μορφὴ ἔπληξε τοὺς ὀφθαλμούς της· γυνή τις ἔκειτο ἀκίνητος, γυμνόπους καὶ ἀπλανεῖς ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμούς. Ὁ ψυχρὸς λευκὸς βραχίων της ἐκρέματο ἐκτὸς τῶν ἀχύρων τῆς στρωμνῆς. Ἦτο νεκρά. Ἄλλοτε ἰσχυρὰ καὶ εὐτυχὴς μήτηρ, νῦν ἦτο μόνον τὸ φάσμα τὸ ὁποῖον ἐναπομένει ἐκ τῆς πτωχῆς ἀνθρωπότητος μετὰ τὸν μακρὸν μετὰ τοῦ κόσμου ἀγῶνα. Πλησίον τῆς κλίνης, ἐφ' ἧς ἔκειτο ἡ μήτηρ, δύο μικρὰ παιδία—παῖς καὶ κοράσιον—ἐκοιμῶντο ὁμοῦ ἐν τῷ λίκνῳ των, καὶ ἐμειδίων ἐν τοῖς ὀνείροις των. Ἡ μήτηρ των, ὅτε ἠσθάνθη ὅτι ἀπέθνησκε ἐτοποθέτησε τὸν μανδύαν της ἐπὶ τῶν ποδῶν των καὶ τὰ περιετύλιξε εἰς τὸ φόρεμά της, ἵνα τὰ θερμάνῃ ἐνῷ ἐκείνη ἦτο ψυχρά

Πόσον βαθέως ἐκοιμῶντο ἐν τῷ παλαιῷ κινουμένῳ λίκνῳ των, μὲ τὴν ἤρεμον ἀναπνοήν των καὶ τὰ ἥσυχα μικρὰ πρόσωπά των. Ἐφαίνετο ὅτι οὐδὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξυπνήσῃ αὐτὰ τὰ κοιμώμενα ὀρφανά. Ἔξω ἡ βροχὴ ἔπιπτε ῥαγδαίως, καὶ ἡ θάλασσα ἀνέδιδε βοὴν ὡς ἐγερτήριος κώδων. Ἀπὸ τῆς παλαιᾶς διερρηγμένης ὀροφῆς, δι' ἧς εἰσέβαλλεν ὁ ἄνεμος, σταγὼν ὕδατος ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς νεκρᾶς, καὶ κατῆλθεν αὐτοῦ ὡς δάκρυ.

III

Τί εἶχε κάμει ἡ Ἰωάννα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς νεκρᾶς; Τί ἀπεκόμιζε ὑπὸ τὸν μανδύαν της; Διατὶ ἔπαλλεν ἡ καρδία της; Διατὶ ἔσπευδεν εἰς τὴν καλύβην της μὲ τόσον τρέμοντα βήματα, μὴ τολμῶσα νὰ στρέψῃ πρὸς τὰ ὀπίσω; Τί ἔκρυψεν ἐν τῇ κλίνῃ της, ὄπισθεν τῶν παραπετασμάτων; Τί εἶχε κλέψῃ;

Ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν καλύβην της, ἤρχιζε νὰ γλυκοχαράζῃ. Ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς παρὰ τὴν κλίνην της ἕδρας. Ἦτο ὠχροτάτη, ἐφαίνετο ὡσεὶ μετανοοῦσα. Τὸ μέτωπόν της ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου καὶ κατὰ διαλείμματα, μετὰ διακεκομμένων λέξεων, ἐψιθύριζεν ἐνῷ ἐκτὸς τῆς καλύβης ἐγόγγυζεν ἡ ἀγρία θάλασσα.

«Δυστυχῆ σύζυγέ μου! Ὦ θεέ μου τί θὰ εἴπῃ; Ἔχει ἤδη τόσην φροντίδα. Τί ἔκαμα; Ἤδη ἔχομεν πέντε τέκνα. Ὁ πατήρ των μοχθεῖ καὶ μοχθεῖ καὶ ἐν τούτοις, ὡσεὶ νὰ μὴν εἶχε ἀρκετὸν κόπον, πρέπει νὰ τῷ δώσω καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν φροντίδα. Εἶναι ἐκεῖνος; Ὄχι, τίποτε. Ἄσχημα ἔκαμα—καλὰ θὰ κάμῃ ἐὰν μὲ ἐπιπλήξῃ. Εἶναι ἐκεῖνος; Ὄχι! τόσον τὸ καλλίτερον. Ἡ θύρα κινεῖται ὡσεὶ εἰσήρχετό τις· ἀλλ' ὄχι. Φαντάσθητι ὅτι θὰ ἐφοβούμην νὰ τὸν ἴδω εἰσερχόμενον!»

Κατόπιν ἔμεινεν ἀπερροφημένη ὑπὸ σκέψεων, καὶ ριγοῦσα ὑπὸ τοῦ ψύχους, ἀσυνείδητος ὅλων τῶν ἐξωτερικῶν φωνῶν, τῶν μελανῶν λάρων, οἵτινες παρήρχοντο κραυγάζοντες, καὶ τῆς παραφορᾶς τοῦ ἀνέμου καὶ τῆς θαλάσσης.

Αἴφνης, ἠνοίχθη ἡ θύρα, γραμμὴ τοῦ λευκοῦ φωτὸς τῆς πρωΐας εἰσῆλθε, καὶ ὁ ἁλιεύς, σύρων τὸ κάθυγρον δίκτυόν του, ἐπαρουσιάσθη ἐπὶ τῆς οὐδοῦ καὶ ἔκραξε μετὰ εὐθύμου γέλωτος. «Ἰδοὺ ὁ ναυτικός».

«Σύ!» ἀνέκραξεν ἡ Ἰωάννα· καὶ ἐνηγκαλισθη τὸν σύζυγόν της ὡς ἐραστήν, καὶ ἐπίεσε τὰ χείλη της ἐπὶ τοῦ τραχέος ἐπενδύτου του.

«Ἰδού με, Ἰωάννα, εἶπεν ἐκεῖνος, δεικνύων εἰς τὸ φῶς τοῦ πυρὸς τὸ καλοκάγαθον καὶ εὐχαριστημένον πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἠγάπα τόσον ἡ Ἰωάννα.

«Ὑπῆρξα ἀτυχής», ἐξηκολούθησεν.

«Τί καιρὸν εἶχες;»

«Φοβερόν».

«Καὶ ἡ ἁλιεία;»

«Κακή. Ἀλλὰ δὲν πειράζει. Σὲ ἔχω καὶ πάλιν εἰς τὰς ἀγκάλας μου, καὶ εἶμαι εὐχαριστημένος. Οὐδὲν συνέλαβα, μόνον τὸ δίκτυόν μου ἔσχισα. Ὁ δαίμων εὑρίσκετο εἰς τὸν ἄνεμον ἀπόψε. Ἐπὶ στιγμὴν κατὰ τὴν θύελλαν ἐνόμισα, ὅτι ἡ λέμβος ἐβυθίζετο καὶ ὁ κάλως ἐκόπη. Ἀλλὰ τί ἔκαμες καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα σύ;»

Ἡ Ἰωάννα ἐρρίγησεν.

«Ἐγώ», εἶπεν ἐν ταραχῇ, «ὤ! τίποτε· ὅ,τι πάντοτε. Ἔρραπτον. Ἠκροώμην τὴν βοὴν τῆς θαλάσσης καὶ ἐφοβήθην».

«Ναί· ὁ χειμὼν εἶναι δύσκολος καιρός. Ἀλλὰ δὲν πειράζει τώρα».

Κατόπιν τρέμουσα, ὡσεὶ θὰ ἔπραττε ἔγκλημα· «Παῦλε», εἶπεν, «ἡ γειτόνισσά μας ἀπέθανεν. Ἀφῆκε δύο μικρὰ παιδία, τὸ ἓν ὀνομαζόμενον Γουλιέλμον καὶ τὸ ἄλλο Μαγδαληνήν. Τὸ ἄρρεν μόλις βαδίζει, καὶ ἡ κόρη μόλις ψελλίζει. Ἡ πτωχή, καλὴ γυνὴ εὑρίσκετο εἰς μεγάλην πενίαν».

Ὁ ἀνὴρ ἔγινε σκεπτικός. Ῥίπτων εἰς γωνίαν τινὰ τὸ κάθυγρον πηλίκιόν του· «Διάβολε», εἶπε, ξύων τὴν κεφαλήν του, «ἔχομεν ἤδη πέντε τέκνα· αὐτὸ θὰ τὰ κάμῃ ἑπτά. Καὶ ἤδη κατὰ τὴν κακοκαιρίαν ἀναγκαζόμεθα νὰ μένωμεν ἄνευ δείπνου! Τί θὰ κάμωμεν τώρα; Μπά, δὲν εἶναι ἰδικόν μου τὸ λάθος, εἶναι πρᾶξις τοῦ θεοῦ. Αὐτὰ εἶναι πράγματα παρὰ πολὺ βαθέα δι' ἐμέ. Διατί ἀφήρεσε τὴν μητέρα ἀπὸ αὐτὰ τὰ μικρά; Αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι παρὰ πολὺ δύσκολα διὰ νὰ τὰ ἐννοήσω ἐγώ. Πρέπει νὰ ἦναι τις σοφὸς διὰ νὰ ἐννοῇ. Τόσον μικρὰ παιδάκια! Ἰωάννα, ὕπαγε νὰ τὰ φέρῃς. Ἐὰν εἶναι ἐξυπνα θὰ φοβοῦνται νὰ μένουν μόνα μὲ τὴν νεκρὰν μητέρα των. Θὰ τὰ ἀναθρέψωμεν ὁμοῦ μετὰ τῶν ἰδικῶν μας. Θὰ εἶναι ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ τῶν πέντε ἰδικῶν μας. Ὅτε ὁ Θεὸς θὰ ἴδῃ ὅτι ἔχομεν νὰ θρέψωμεν καὶ αὐτὰ τὰ ὀρφανὰ πλὴν τῶν ἰδικῶν μας, θὰ μᾶς κάμῃ νὰ συλλαμβάνωμεν περισσότερους ἰχθῦς. Ὅσον δι' ἐμέ, θὰ πίνω ὕδωρ, θὰ ἐργάζωμαι διπλασίως. Ἀρκεῖ. Ὕπαγε νὰ τὰ φέρῃς! Ἀλλὰ τί συμβαίνει; Σὲ δυσαρεστεῖ αὐτό; Συνήθως εἶσαι προθυμοτέρα».

Ἡ σύζυγος ἀπέσυρε τὸ παραπέτασμα:

«Ἴδε!» εἶπεν.

(Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ κατὰ τὸ γαλλικὸν τοῦ Βίκτωρος Οὐγγώ).

Ὄλγα Κούζη

ΑΠ' ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΣΙΚΑΓΟΝ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΔΟΣ ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΙΔΟΣ

ΙΑ',

Ὅσοι ὕμνησαν μέχρι τοῦδε τὴν εὐεργετικὴν καὶ ζείδωρον θερμότητα, ὅσοι ἔψαλλαν τὴν ποίησιν τῆς ἑστίας καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν πυρίνων γλωσσῶν τοῦ πυρός, ὅσοι εὐεργετοῦνται ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν καὶ ὥραν ἐκ τῆς θαυμασίας τοῦ ἀτμοῦ δυνάμεως καὶ τῆς δι' αὐτοῦ ἁπλοποιήσεως τῶν ὅρων τῆς ζωῆς, τῆς συγκοινωνίας καὶ τῆς προόδου, ἡ ἀνθρωπότης δηλαδὴ σύμπασα, θὰ ἐξηγείρετο ἠγανακτημένη κατ' ἐκείνου, ὅστις ἤθελε θίξει ἔστω καὶ μίαν χορδὴν παράτονον εἰς τὴν ὑμνοῦσαν λύραν, εἰς τὴν ἁρμονικὴν συμφωνίαν τῆς τόσον λατρευθείσης θεότητος ταύτης.

Πῶς! ὁ ἀτμός, τὸ θαῦμα τοῦτο τοῦ αἰῶνος μας! Ἡ μαγικὴ αὕτη τοῦ κόσμου πανάκεια! Τὸ στοιχεῖον τοῦτο, δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος διαπλέει μετ' ἀφοβίας καὶ ταχύτητος γιγαντείου κήτους τοὺς ὠκεανούς, δι' οὗ διασχίζει ὡς ταχύπτερος καὶ αἰθεροβάμων ἀετὸς τὰς ἀπείρους τῆς γῆς ἐκτάσεις, δι' οὗ τέλος ἀληθὴς κύριος καὶ ἄρχων ὅλου τοῦ κόσμου γίνεται οὗτος. ὁ ἀτμὸς ἡ μεγάλη αὕτη καὶ ἀκατάβλητος δύναμις ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ ποτὲ παράπονον, ἠδύνατο νὰ ἐξοργίσῃ, νὰ βλάψῃ, νὰ καταθλίψῃ;

Καὶ ἡ θερμότης; Ἡ ζωὴ δηλαδὴ αὕτη τοῦ σύμπαντος! Ἐκείνη, ἥτις χρωματίζει τὰς αἰδήμονας τῆς παρθένου παρειάς, ἥτις διανοίγει τὴν κάλυκα τοῦ μυροβόλου ἄνθους, ἥτις γλυκαίνει τοὺς καρπούς, ἥτις ζωογονεῖ τὴν γῆν καὶ ἐξάγει ἐκ τῶν μαύρων αὐτῆς καὶ παγερῶν κόλπων τόσους θησαυροὺς ζωῆς καὶ κάλλους, ἡ θερμότης ἄνευ τῆς ὁποίας σκότος ψυχρὸν καὶ μαῦρον θανάτου καὶ ἀδρανείας θὰ ἐβασίλευεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ θερμότης ἡ εὐεργετικὴ δύναται ἄρα νὰ ἀριθμῇ θύματα!

Πολλὰ θύματά της θ' ἀριθμήσωμεν, ἐὰν ἀναμνησθῶμεν τὰ κυνικὰ καύματα τοῦ θέρους, ἐὰν ῥίψωμεν ἓν βλέμμα συμπαθείας πρὸς τοὺς δυστυχεῖς, τοὺς τροφοδοτοῦντας τὰς πυριφλεγεῖς τοῦ ἀτμοῦ ἑστίας, ἐὰν ἀναπαραστήσωμεν εἰς τὴν μνήμην μας τὴν εἰκόνα βομβαρδιζομένης πόλεως, ἢ πυρπολουμένου οἴκου, ἢ ἀποτεφρωμένων πτωμάτων!

Ἀλλὰ θῦμα, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἴσως ἐξ ὅσων ἀναγινώσκουν τὰς γραμμὰς ταύτας ἐφαντάσθη, μαρτύριον θερμότητος καὶ ἀτμοῦ τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἴσως ἐδῶ ἠσθάνθη, ὑπέστημεν ἡμεῖς κατὰ τὴν πρώτην νύκτα τῆς ἀπὸ Νέας Ὑόρκης εἰς Σικάγον μεταβάσεώς μας, χωρὶς οὔτε τὸ τραῖνον μας νὰ πυροληθῇ, οὔτε οἱ λέβητες τῆς μηχανῆς μας νὰ διαρρηχθῶσιν, οὔτε πλησίον πυριπνόου κἂν ἡφαιστείου νὰ διέλθωμεν, οὔτε εἰς φυσικὴν ἀτμοσφαιρικὴν ἔντασιν θερμότητος νὰ ὑποβληθῶμεν.

Διεσχίζομεν ἁπλούστατα καὶ ὁμαλώτατα τὰς ἀτελευτήτους, καταβρόχους καὶ δροσοσταλάκτους πεδιάδας τοῦ Νέου Κόσμου, διηρχόμεθα παραπλεύρως μεγάλου ποταμοῦ, μὲ καιρὸν ψυχρότατον, μὲ νύκτα χειμερινήν, μὲ βαθμοὺς θερμοκρασίας ἐν ὑπαίθρῳ μόλις δέκα ἢ δώδεκα ὑπὲρ τὸ μηδενικόν. Καὶ διήλθομεν τὴν νύκτα αὐτὴν τοῦ μαρτυρίου εἰς κοιτῶνα πολυτελῆ, ὑπὸ τὴν αἰγλήεσσαν μαρμαρυγὴν τῆς ἀνταυγείας ἠλεκτρικῶν λαμπτήρων, εἰς κλίνας λινοστρώτους, μαλακάς, ὑπὸ παραπετάσματα ἐξ ἐπιχνόου ὁλοσηρικοῦ καὶ ὑπὸ τὴν ἄγρυπνον φυλακὴν ἀκοιμήτων, ὡς μυθολογουμένων δρακόντων, μαύρων δούλων. Ἀλλ' ὑπὸ τὰς κλίνας καὶ ὑπὲρ τὰς κλίνας αὐτάς, ἐξετείνετο, δίκην κακοποιοῦ ὄφεως περὶ ἑαυτὸν ἑλισσομένου, ὁλόκληρος συστοιχία θερμαγωγῶν σωλήνων δι' ὧν καυστός, ζέων ἀτμὸς ἐκυκλοφόρει, διαχέων ἀνὰ τὸν κοιτῶνα ὅλον ἀσφυκτικὴν θερμότητα. Ἐδοκιμάζετε νὰ ἀλλάξητε θέσιν ἐν τῇ κλίνῃ σας, αἱ σινδόνες καὶ τὰ προσκεφάλαια ἔκαιον παντοῦ ὡσεὶ πυριφλεγόμενα. Ἐδοκιμάζετε νὰ ἀνοίξετε. Τὸ παράθυρον ἦτο ἑρμητικῶς κεκλεισμένον καὶ αἱ ὕελοί του σᾶς ἔφλεγον τοὺς δακτύλους. Ἐδοκιμάζετε νὰ ἀνεγείρετε τὰ βαρέα παραπετάσματα, ἀλλ' ἡ εἰς ἀνὰ πάντα σταθμὸν ἄριξις νέων ἐπιβατῶν καὶ αὐτὴ δὲ ἡ κατὰ μῆκος τοῦ κοιτῶνος ἀδιάκοπος καὶ συνεχὴς παρέλασις τῶν μαύρων νυκτοφυλάκων σᾶς ἠμπόδιζεν. Ἐστρέφετε πρὸς τὰ ἄνω τὸ ἐναγώνιον βλέμμα, ἀλλὰ ὁ οὐρανὸς τῆς κλίνης σας μεθ' ὅλην τὴν μεταξίνην ὑπένδυσίν του ἦτο χαμηλὸς καὶ τὸ ἐν αὐτῷ σκότος ἕνεκα τῶν κατεβασμένων διπλῶν παραπετασμάτων καὶ τῆς πυκνῆς ἐκείνης ἀσφυκτικῆς ἀτμοσφαίρας ὡμοίαζε πρὸς τάφον ζωντανόν.

Θὰ τραγουδήσω τὸ τελευταῖον ᾆσμα τοῦ ἐραστοῦ τῆς Aïda, μοὶ λέγει ὁ σύζυγός μου. Ἐὰν θέλῃς ἐκτέλεσον καὶ σὺ τὸ μέρος σου. Ἡ δυφδία μόνον αὐτὴ λείπει διὰ νὰ ἔχωμεν ζωντανὴν τὴν τελευταίαν πρᾶξιν τοῦ μαρτυρίου τοῦ θαυμασίου ἐκείνου μελοδράματος.

Κατελήφθην ἀπὸ νευρικὸν γέλωτα φρενητιώδη. Ἐγέλων ἐμμανῶς, ὡς παράφρων, ἀκράτητος, πνιγομένη, αἰσθανομένη τὸν ἐναγώνιον ἐκεῖνον τοῦ στομάχου πόνον, ὃν αἰσθάνεταί τις ὡς ἐκ τῆς ἐκ τοῦ γέλωτος συνεχοῦς ἐντάσεως τῶν μυῶν τοῦ ὀργάνου τούτου.

Περιρρεομένη ἀπὸ ἱδρῶτα, μὲ τοὺς μηνιγγας μου κτυπῶντας, ὡσεὶ σφυρία ὅλα σιδηρουργῶν νὰ κατεφέροντο ἐπ' αὐτῶν, μὲ ἀναπνοὴν ἐκλείπουσαν, μὲ γλῶσσαν στεγνήν, μὲ στόμα χωρὶς ρανίδα κἂν σιέλου, ἠσθάνθην ἐν μιᾷ στιγμῇ ὅλον τὸ αἷμα ἀνερχόμενον ἀπὸ τῆς καρδίας εἰς τὴν κεφαλήν μου, εἶδον φλόγας ἀπαστραπτούσας πρὸ τῶν ὀρθαλμῶν μου, ἤκουσα ἀντηχοῦντα εἰς τὰ ὦτά μου τὸν βόμβον ἐκεῖνον τὸν ἀόριστον, ὃν ἐπακολουθεῖ πάντοτε ἡ ἀναισθησία κατὰ τὰς ἐγκεφαλικὰς συμφορήσεις. Δὲν κρύπτω ὅτι πρὸς στιγμὴν ἐπείσθην ὅτι ἀληθὲς μελοδραματικὸν τέλος μοὶ ἐπεφυλάσσετο. Καὶ ἐὰν τοὐλάχιστον περιεβάλλετο μὲ τὴν τραγικὴν ἐκείνην καὶ ἐναρμόνιον ποίησιν τοῦ κάλλους καὶ τῶν παραφόρων ὁρμῶν τῆς νεανικῆς καρδίας, ὑπομονή! Ἀλλὰ νὰ διατρέξῃς βουνὰ καὶ ὄρη, θαλάσσας καὶ ὠκεανοὺς δι' ἕνα ὡρισμένον προοδευτικὸν σκοπόν, νὰ ὑπερνικήσῃς τόσους κινδύνους, νὰ ὑπερπηδήσῃς τόσα ἐμπόδια καὶ εἰς τὸ τέλος, τὴν παραμονὴν αὐτὴν τῆς ἐπιτεύξεως τοῦ πόθου σου νὰ σκάζῃς ἁπλούστατα, μωρότατα, πεζότατα ἀπὸ ἀσφυξίαν, προκύπτουσαν ἀπὸ ὑπερβάλλουσαν προβλεπτικότητα τῆς σιδηροδρομικῆς ἑταιρίας ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ εὐμαρείας σου! τοῦτο εἶναι καὶ γελοῖον καὶ φοβερὰ ἀπελπιστικόν.

Εὐτυχῶς ἐπρόφθασα νὰ ῥιφθῶ ἔξω τῆς κλίνης μου, νὰ διασχίσω τὸν κοιτῶνα ὅλον καὶ νὰ ὁρμήσω κλονιζομένη πρὸς τὴν θύραν, ἣν ἤνοιξα μεθ' ὁρμῆς. Ἀλλὰ ζεῦγος λαμπυριζόντων εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς καὶ ἑνὸς μαύρου προσώπου ὀφθαλμῶν αὐθαδῶν μὲ παρηκολούθει καὶ χεὶρ ἀπαισία μαύρη καὶ αὐτὴ ὡς κολασμένη ἠθέλησε νὰ μὲ ἐμποδίσῃ νὰ ἐξέλθω.

Ἡ λαίδη θὰ κρυώσῃ, ἡ λαίδη εἶναι ἀνυπόδητος, διότι ἐν τῇ σπουδῇ μου πρὸ τοῦ κινδύνου δὲν ἐπρόφθασα νὰ ὑποδυθῶ.

Ἡ λαίδη θὰ σκάσῃ ἀπὸ ἀσφυξίαν εἰς τὸν φοῦρνον αὐτόν, εἶπον, ὠθοῦσα τὴν χεῖρα του καὶ ἐξερχομένη εἰς τὸ ἔξωθεν τοῦ κοιτῶνος ἀνοικτὸν μέρος τῆς ἀμάξης.

Πνοὴ δροσεροῦ, ψυχροῦ, ζωογόνου ἀνέμου μὲ ἐπανέφερεν ἐντελῶς εἰς τὰς αἰσθήσεις μου, ἐνῷ ῥῖγος παγερὸν διεδίδετο ἀπὸ τῆς σπονδυλικῆς στήλης εἰς ὅλον μου τὸ σῶμα. Εὐτυχῶς ὁ θαλαμηπόλος ἔσπευσε νὰ μοὶ φέρῃ τὸ ἐπανωφόριον καὶ τὸν ταξειδιωτικὸν πῖλον μου, νὰ μοὶ ἀνοίξῃ δὲ καὶ τὰ παράθυρα μικροῦ διαδρόμου, οὗτινος ἡ θερμοκρασία ἐμετριάσθη οὕτω καὶ ἐν ᾧ διῆλθον καθημένη καὶ ἄγρυπνος ὅλην τὴν νύκτα.

Καὶ οἱ λοιποὶ συνταξειδιῶται μας; Ἐκοιμήθησαν ὅλοι μέχρι τῆς ἑβδόμης πρωϊνῆς ὥρας, συνειθισμένοι ὡς ἐννόησα εἰς τὴν ἀσφυκτικὴν αὐτὴν θερμότητα, διότι καὶ οἱ οἶκοι των ἀπαραλλάκτως θερμαίνονται εὐθὺς ὡς ὁ καιρὸς τραπῇ ἐπὶ τὸ ψυχρότερον.

Τὴν ἐπαύριον διήλθομεν μονοτόνως καὶ πληκτικῶς ὅλην τὴν ἡμέραν ταξειδεύοντες, χωρὶς αἱ φυσικαὶ τοπογραφίαι νὰ ποικίλλωσι κατ' ἐλάχιστον. Πάντοτε ἄπειροι ἐκτάσεις, μὲ ἀραιὰς φυτείας, μὲ ὑψηλὰς φηγοὺς καὶ γυμνοφύλλους σχεδὸν πτελέας, αἵτινες ἐν τῇ ταχείᾳ τοῦ δρόμου μας φορᾷ ἐφαίνοντο μακρόθεν ὡς γιγάντειοι λιπόσαρκοι καὶ ὀστεώδεις σκελετοὶ ὀρχούμενοι παράδοξον χορὸν καὶ ἐξαφανιζόμενοι ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον πέραν τοῦ διασχιζομένου ἀπείρου, τὸ ὁποῖον ἐν ἰλιγγιώδει ταχύτητι ἔμενεν ὄπισθέν μας. Ποῦ καί που μικρὸν χωρίον μὲ τοὺς ζωηροχρώμους οἰκίσκους του ἐφαίνετο ὡς ζωντανὴ ὄασις εἰς τὰς νεκρὰς ἐκείνους ἀπεράντους πεδιάδας, ἵνα ἀμέσως ἐξαφανισθῇ, ὡσεὶ παρασυρόμενον ὑπὸ τῆς γῆς, ἥτις κατὰ παράδοξον ὀπτικὴν ἀπάτην φαίνεται τρέχουσα φρενητιωδῶς, ὡς διωκομένη ὑπὸ λεγεῶνος ἀνεμοστροβίλων, ἐνῷ ἡμεῖς μόνον τρέχομεν. Σπανίως συνηντήσαμεν πόλεις, ἀξίας ὅπως δήποτε λόγου· Μόνον τὴν πρώτην μ. μ. ὥραν εἴχομεν σταθμὸν ἡμισείας ὥρας εἰς τὴν πόλιν *Erié*, εἰς ἣν καὶ παρετέθη τὸ γεῦμα.

Ἐπειδὴ ἦτο Κυριακή, πολλοὶ ἀργοῦντες ἐργάται εἶχον συναθροισθῆ παρὰ τὸν σταθμόν, ὡς καὶ εὐάριθμοι γυναῖκες. Παρατεταγμένοι εἰς γραμμὴν πρὸ τοῦ ἑστιατορίου ἐπεθεώρουν μὲ ἀνακριτικὴν περιέργειαν τοὺς ξένους, ἀνατέμνοντες διὰ τοῦ βλέμματος τὰς ἐνδυμασίας καὶ τὰς φυσιογνωμίας ἑνὸς ἑκάστου ἐξ ἡμῶν καὶ ἀναλόγως τῶν ἐντυπώσεών των μειδιῶντες ἢ συνοφρυούμενοι.

Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, γενικὴ συγκίνησις παρετηρεῖτο μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ἐγένοντο φιλομειδέστεροι καὶ περιποιητικώτεροι, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ἐπιδεικνύωσι τὸν ψοφοδεῆ ἐκεῖνον σεβασμόν, ὃν τόσῳ καλῶς ὑποκρίνονται οἱ Εὐρωπαῖοι συνάδελφοί των. Ὁ προϊστάμενος τῶν μαύρων, λευκὸς οὗτος, ἐξηκολούθει νὰ ἐξα-

πλοῦται ἐπὶ τῶν ἀνακλίντρων μὲ τοὺς ποδας ἐπὶ τῶν ἀπέναντί του πολυτελῶν ἑδρῶν, ἀνεγίνωσκε τὰς ἐφημερίδας καὶ τὰ περιοδικὰ ὅλων, ἐπλησίαζε τοὺς διαφόρους ὁμίλους τῶν ταξειδιωτῶν καὶ ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰς συνομιλίας των μετὰ θρασυτέρας κἄπως τοῦ δέοντος δημοκρατικῆς ἀφελείας. Ὑπὸ τὴν πρόφασιν τῆς διαφυλάξεως τῶν ἐν τῇ πρώτῃ θέσει ταξειδευόντων πλουσίων -- κατὰ τῶν ὁποίων συνεχῶς ἐν Ἀμερικῇ συμβαίνουν ληστρικαὶ ἐν τοῖς σιδηροδρόμοις ἐπιθέσεις—πληθὺς ὑπηρετῶν κυκλοφορεῖ ἀνὰ τὰς αἰθούσας ταύτας, οἵτινες φαίνονται ζητοῦντες νὰ καταρρίψωσι τὸν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ταξειδιωτῶν φραγμὸν διὰ τῆς θρασείας ταύτης συμπεριφορᾶς καὶ τῆς ἐπιδεικνυομένης διὰ τῶν τρόπων καὶ τῶν σχημάτων καὶ τῆς ἐλλείψεως παντὸς σεβασμοῦ ἰσότητος.

Ὁ θαλαμηπόλος τοῦ ἰδικοῦ μας διαμερίσματος φέρων μικρὸν σάρωθρον καὶ ψήκτραν ἐπλησίαζεν ἕνα ἕκαστον τῶν ἐπιβατῶν, τῷ ἐπέτασσε νὰ ἐγερθῇ καὶ ἀροῦ διὰ τοῦ σαρωθριδίου ἐξεσκόνιζε ἐπιπολαίως τὰ ἐνδύματα καὶ ὑποδήματά του, ἐπεσφράγιζε τὸ ἔργον του διὰ γενναίου βουρτσίσματος, μεθ' ὃ κα ἐζήτει τὴν ἀμοιβήν του. Ἡ ἀμοιβή του κατ' ἐλάχιστον ὅρον ὤφειλε νὰ εἶναι δύο ἥμισυ φράγκα.

Τέλος ἡ συμπύκνωσις τῶν ἠλεκτρικῶν φώτων, ἅτινα φαίνονται ὡς ἀστέρες σκορπισθέντες κατὰ τὴν σκοτεινὴν αὐτὴν νύκτα χαμηλὰ εἰς τὸ στερέωμα, προδίδει ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὰ προάστεια τοῦ Σικάγου. Εἰς πάντα σταθμὸν αἰσθάνομαι τὴν καρδίαν μου πάλλουσαν ἰσχυρότερον. Ἐφθάσαμεν; Ἀκόμη, μοὶ ἀπαντῶσι. Αἱ ὀλίγαι ἐκεῖναι στιγμαὶ μοὶ φαίνονται μακραὶ καὶ ἀτελεύτητοι ὡς αἰῶνες, μακρότερον διαρκέσασαι ἢ ὅλαι αἱ τοῦ ταξειδίου μας ἡμέραι.

Εἰς τὸν προτελευταῖον σταθμὸν εἷς ὑπάλληλος σιδηροδρομικὴς ἀνέρχεται καὶ συναθροίζει παρὰ τῶν ἐπιβατῶν τὰς ἀποδείξεις τῶν ἐν ταῖς ἀποθήκαις ἀποσκευῶν των, ἐνταυτῷ δὲ καὶ τὴν διεύθυνσιν τῆς ἐν Σικάγῳ διαμονῆς ἑνὸς ἑκάστου ἐξ ἡμῶν. Δὲν ἔχετε νὰ φροντίσητε μᾶς λέγει διὰ τὰς ἀποσκευάς σας ταύτας. Θὰ σᾶς τὰς φέρωσιν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

Ἓν ὕστατον παρατεταμένον καὶ διάτορον σύριγμα, ὅμοιον πρὸς μακρὸν στεναγμὸν ἀνακουφίσεως ἀκούεται καὶ ἡ ἁμαξοστοιχία μετὰ ταραχώδη ἐκ τοῦ δρόμου τελευταίαν ταλάντευσιν παύει νὰ κινῆται. Τὸ πλῆθος συνωθεῖται πανταχόθεν, σπεῦδον νὰ ἐξέλθῃ, ἵνα ἔστω καὶ τὴν νύκτα ὑπὸ τὴν ἀνταύγειαν τοῦ τεχνητοῦ φωτισμοῦ σχηματίσῃ ἰδέαν τινὰ τῆς μυθολογουμένης πόλεως, ἥτις ἀπό τινος ἀποτελεῖ τὸ μαγικὸν ὄνειρον ὅλης τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος.

ΦΑΥΣΤΑ

Ἠτιώθη τέλος καὶ ἡ Ἑλλάς, ἡ προμήτωρ αὕτη τῆς τέχνης, καὶ ὧν γραμμάτων, ἡ πατρὶς τῶν Αἰσχύλων καὶ Σοφοκλέων, νὰ ἐορτάσῃ καὶ κατὰ τοὺς ἰδικούς μας χρόνους τῆς πεζότητος καὶ τοῦ ὑλισμοῦ μεγάλην τῆς Τέχνης ἑορτήν, νὰ πανηγυρίσῃ θριάμβου καὶ φιλολογικῆς δόξης πανήγυριν.

Αἱ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου διεσκορπισμέναι Μοῦσαι μας, αἱ τοὺς δαφνίνους στεφάνους των εἰς νέων λαῶν κεφαλὰς περιάγουσαι ἠξιώθησαν καὶ πάλιν νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν μυροβόλον των Ἑλικῶνα, ἵνα μὲ ἄνθη τῆς μητρὸς πατρίδος ράνωσι τὸν ἐστεμμένον ποιητὴν τῆς Φαύστας, τὸν σύγχρονον Αἰσχύλον, τὸν Σαίξπηρ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος

Ἡ Φαῦστα τοῦ κ. Βερναρδάκη δὲν ἀποτελεῖ φιλολογικὸν καὶ καλλιτεχνικὸν γεγονὸς διὰ τὴν Ἑλλάδα μόνον. Εἶναι θρίαμβος Τέχνης διεθνής, ἐξ ἐκείνων. οὗς τὰ στενὰ τῶν ἐθνικοτήτων ὅρια δὲν δύνανται νὰ περιβάλωσι καὶ οὗς ἡ δόξα περιάγει ἐπὶ τῶν κούφων πτερύγων της ὡς κτῆμα κοινὸν συμπάσης τῆς πεπολιτισμένης ἀνθρωπότητος.

Ἡμεῖς δὲν τολμῶμεν οὔτε ἀνάλυσιν κἂν τοῦ ἀριστουργήματος τούτου νὰ ἐπιχειρήσωμεν. Θὰ τὸ ἴδουν, ἐὰν δὲν τὸ εἶδον ἤδη αἱ Ἀθῆναι ὅλαι, θὰ τὸ ἴδῃ ἢ θὰ τὸ ἀναγνώσῃ σύμπας ὁ Ἑλληνισμός, ὅπως ἀπολαύσῃ ὅλην τὴν ἡδύτητα τῆς τρυφερᾶς ποιήσεώς του, ὅλους τοὺς καλλιλογικοὺς καὶ καλλιτεχνικοὺς θησαυροὺς τῆς θαυμασίας δραματικῆς ἐξελίξεώς του, ὅλους τοὺς καταπλήσσοντας ἐν τῇ πιστῇ ὑποτυπώσει των χαρακτῆρας. ὅλην τὴν περιπαθῆ δύναμιν τῶν τραγικῶν τοῦ ἔργου ἐναλλαγῶν καὶ μεταπτώσεων. Καὶ ὅταν ὅλαι καὶ ὅλοι μας τὸ μελετήσωμεν, ἐντρυφήσωμεν εἰς τὴν γοητείαν τῶν λαξευτῶν στίχων του, τὸ ἐννοήσωμεν, τὸ χωνεύσωμεν, τότε θὰ ἐπαναλάβωμεν περὶ τοῦ ποιητοῦ αὐτὴν τὴν ὡραίαν ἰδέαν, ἣν οὗτος θέτει εἰς τὸ στόμα τῆς Φαύστας: « . . . . *ἡ φύσις ἐπὶ τόσους αἰῶνας ᾤδειε ἕνα ἕνα καὶ μόνον τοιοῦτον γεννήσῃ* . . . .» τὸν ποιητήν.

Πρὸς τὸν κ. Βερναρδάκην ὅλαι αἱ γυναῖκες ὀφείλομεν ἰδιαιτέραν ἐκτίμησιν, διότι δὲν παριστᾷ τὴν Φαύσταν του ὡς μαινάδα ἀσελγῆ, ἀλλ' οὔτε ὡς τέρας διαβολῶν καταχθόνιον—ὡς ἔπραξεν ἄλλος πρὸ αὐτοῦ ποιητὴς—καὶ ὡς συνήθως ἀπεικονίζουσιν οἱ σύγχρονοι τὰς ὑπὸ τοιούτων ἰσχυρων παθῶν κατατρυχομένας γυναῖκας.

Ψυχολόγος αὐτὸς δεινός, ποιητὴς γλυκὺς καὶ ἰδανικός, ἱστορικὸς πιστὸς καὶ ἀμερόληπτος, παρατηρητὴς ἀλάνθαστος, ἀνατόμος δεξιὸς τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἐκθέτει διὰ σειρᾶς γεγονότων καὶ ἱστορικῶν ἀφηγήσεων τὴν φρικώδη ἠθικὴν καταπόνησιν καὶ ἀπογοήτευσιν τῆς νεαρᾶς γυναικός, ἐν τῇ Αὐλῇ ἐκείνῃ τοῦ αἵματος καὶ τοῦ δόλου. Εἰς τὴν ἀγνὴν καρδίαν τῆς ἐστεμμένης ταύτης τῶν προλήψεων καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν μάστυρος, μόνον ἥρως τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀνδρείας, τῆς γενναιότητος, τῆς ἀληθείας δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ ἔρωτα, ὃν ἡ θρησκεία καὶ οἱ νόμοι τῇ ἀπαγορεύουσι, ἀλλὰ διὰ τὸν ὁποῖον αὕτη δὲν εὐθύνεται, καὶ ὃν ἐξαγνίζει διὰ τοῦ ἑκουσίου θανάτου της.

Ὁ Βερναρδάκης εἶναι τόσον μέγας εἰς τὸ ἔργον του τοῦτο, διότι, ἐκτὸς τοῦ ποιητικοῦ κάλλους αὐτοῦ, ἐπιζητεῖ τὴν ἀλήθειαν. Καὶ τὸ μέγα ἀπόρρητον τῆς ἀληθείας ἐν τῇ Τέχνῃ εἶναι ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀμεροληψία. Δὲν ἐπηρεάζεται οὔτος ἀπὸ μωρὰς προλήψεις, οὔτε ὁριστικῶς ἀναλαμβάνει τὴν ὑπεράσπισιν τούτου ἢ ἐκείνου ἐκ τῶν ἡρώων του. Ἐνταρκοῦται ἁπλούστατα εἰς ἕνα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν, σκεπτόμενος ὅ,τι ἐκεῖνοι θὰ ἐσκέπτοντο, πράττων ὅ,τι ἐκεῖνοι θὰ ἔπραττον. Αὐτὸ τὸ κακὸν ἔτι δὲν εὑρίσκει οὔτε πολὺ πικρὸν οὔτε πολὺ ἐπικριτόν.

Τὸ ἐκθέτει μόνον πιστῶς διὰ τῆς θυμασίας καὶ γοήσσης εὐγλωττίας του καὶ ἀφίνει εἰς τὸν θεατὴν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ τὸ κρίνῃ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων του.

Ἡ ὑπόκρισις

Ἔργον ὡς ἡ Φαῦστα ὤφειλε νὰ παρασταθῇ ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ μεγάλου θεάτρου καὶ ὑπὸ ὅλων ὁμοῦ τῶν ἀρίστων Ἑλλήνων ἠθοποιῶν. Ἡ ὑπόκρισις τότε θὰ ἦτο βεβαίως ἀνταξία τοῦ ἔργου καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις τελεία.

Τοῦτο φαίνεται ἦτο δυσκατόρθωτον. Ἀνεβιβάσθη λοιπὸν ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς Ὁμονοίας πρῶτον, ὑπὸ τοῦ θιάσου τῶν Ὀλυμπίων ἔπειτα.

Ὁ θίασος τῆς Ὁμονοίας, σχετικῶς ἄριστα κατηρτισμένος καὶ ἐπιμελῶς μελετημένος, ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις καὶ ὁδηγίας αὐτοῦ τοῦ ποιητοῦ ἀνεβίβασε τὸ ἔργον μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς τελειότητος, ἐν τῇ δυσκολωτάτῃ ὑποκρίσει του. Ὁ σκηνικὸς διάκοσμος γραφικὸς καὶ σχετικῶς ἐπιβάλλων ἐν τῇ τεχνικῇ ἁπλότητί του. Ὁ κ. Ταβουλάρης ὡς αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος, τέλειος τὴν μορφήν, τὸ παράστημα, τὴν ἤρεμον καὶ ἐπιβάλλουσαν φωνήν. Ἀληθὴς Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ, εἰς ἓν νεῦμα τοῦ ὁποίου, ὅλοι κύπτουν τὴν κεφαλήν, εἰς μίαν χαμηλόφωνον φρᾶσιν ἢ διαταγήν του ὅλοι τρέμουν.

Ὅταν ζητῇ νὰ μάθῃ, τὸ *ἀπόρρητον*, τότε ὡς τρέμουσα καὶ ὑπὸ τῆς ταραχῆς καὶ τῆς ἀλγεινῆς ὑποψίας κραδαινομένη φωνή του μόλις ἀκούεται, ἀλλ' ἐμποιεῖ φρίκην, προξενεῖ ἐναγώνιον ῥῖγος εἰς ὅλον τὸ ἀκροατήριον.

Ἡ δεσποινὶς Βερώνη ἐφάνη ἡμῖν εἰς τὸ ἔργον τοῦ κ. Βερναρδάκη ἄλλη. Ἐντελῶς ἀγνώριστος. Ἐμελέτησεν, εἰργάσθη, ἠσκήθη πολὺ καὶ κατώρθωσεν ἀληθῶς ἀλματικὴν ἐν τῇ τέχνῃ πρόοδον. Ἐκράτησεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸ ἀκροατήριόν της σαγηνευμένον, ὑπὸ ἀληθῆ γοητείαν. Τὴν δυσκολωτάτην, ἀλλὰ καὶ καλλιεπῆ τοῦ ποιητοῦ γλῶσσαν ἐξέμαθεν, ὡσεὶ ἦτο ἡ παρ' αὐτῆς καθ' ἑκάστην λαλουμένη, ἐτόνισε τὴν ἀπαγγελίαν της μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας καὶ ἀπέδωκε τὰς ἰδέας καὶ τὴν γλαφυροτητα μετὰ μεταλλικῆς φωνῆς, εὐήχου, καὶ ἁρμονικωτάτης. Εἰς τὰς στιγμὰς τῶν παραφόρων παθῶν εἶχεν ἐξάρσεις τραγικὰς καὶ εἰς τὰς μεταπτώσεις τῶν αἰσθημάτων ἐπέδειξε τέχνην καὶ αἰσθηματικότητα θαυμασίαν.

Ἡ κ. Σ. Ταβουλάρη ὡς Αὐγούστα Εὐτροπία καὶ ἡ κ. Ρούσου ὡς Ἁγία Ἑλένη καὶ κατὰ τὴν μεγαλοπρεπῆ περιβολὴν καὶ κατὰ τὸ ἐπιβάλλον τῆς στάσεως καὶ κατὰ τὴν ἐν γένει διεξαγωγὴν τοῦ μέρους των ἐπέτυχον, ἐπίσης δὲ καὶ τὰ λοιπὰ πρόσωπα καλῶς ἠσκημένα συνετέλεσαν εἰς τὴν εὐπρόσωπον καὶ ἐπιτυχῆ τοῦ ἔργου παράστασιν.

Διὰ τὴν πρώτην παράστασιν τῆς Φαύστας εἰς τὰ Ὀλύμπια δὲν ἐκφέρομεν κρίσιν. Ἀπὸ κακῶς ἐννοουμένην καλλιτεχνικὴν ἅμιλλαν, ἀπὸ τὴν μέθην ἴσως τοῦ ἐπιβαλλομένου τοιαύτας περιστάσεις ἀγωνισμοῦ τὸ ἔργον ἀμελέτητον ἀνεβιβάσθη καὶ ὡς τοιοῦτον ὤφειλε νὰ κριθῇ. Ἠδύνατο ὁ τύπος νὰ μεμφθῇ τοὺς πρωταγωνιστοῦντας ἐν τῷ θιάσῳ διὰ τὸ παράτολμον διάβημά των, ἠδύνατο τὸ κοινὸν νὰ διαμαρτυρηθῇ, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ ἀρνηθῇ εἰς τραγῳδὸν ὑπερόχου ἀξίας τὴν δύναμιν τῆς ἐνσαρκώσεως καὶ πιστῆς ἀποδόσεως τοῦ χαρακτῆρος τῆς Φαύστας· Δὲν ὀφείλομεν νὰ λησμονῶμεν τόσον ταχέως πόσας στιγμὰς συγκινήσεως, πόσας ἀπολαύσεις καλλιτεχνικὰς ἠσθάνθημεν, πόσα δαιμόνια πάθη ἡ λεπτοφυὴς αὕτη καὶ γόησσα σειρὴν διηρμήνευσεν ἐπὶ δύο ἤδη ἔτη ἀκούραστος, ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν τροφοδοτοῦσα μὲ νέας συγκινήσεις τὸ ἄπληστον σὐτὸ θηρίον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται κοινόν.

Ἀλλ' ἡ κ. Παρασκευοπούλου εἶναι ἐκ τῶν φύσεων, δι' ἃς μία ἀτυχία ἀποτελεῖ καὶ μίαν βαθμίδα, ὅπως ἀνέλθῃ ὑψηλότερα, ὅπως ἀποκαλύψῃ νέα τῆς τέχνης μυστήρια, μὲ τὰ ὁποῖα ἡ φύσις τόσῳ δαψιλῶς τὴν ἐπροίκισε.

Ἡ τρίτη διδασκαλία τῆς Φαύστας τὴν ἀνέδειξεν ὑπέροχον καὶ εἰς τὴν φυσικὴν ἐκδήλωσιν τῶν παθῶν, καὶ εἰς τὰς τραγικὰς ἐξάρσεις καὶ εἰς τὰς θαυμαστίας εἰκόνας καὶ εἰς τὴν πολυποίκιλον ἐκφραστικὴν δύναμιν. Εἶχε στιγμάς, καθ' ἃς ὑπερηκόντισε τὸ τέλειον. Ἐν τῇ σκηνῇ τῆς μετὰ τοῦ Κρίσπου συνεντεύξεώς της καὶ τῆς ἐξομολογήσεως πρὸς αὐτὸν τοῦ πάθους της, ἡ κ. Παρασκευοπούλου ἀνέπτυξε τόσην τέχνην, τόσην ἀμίμητον δύναμιν λόγου καὶ ἐκφράσεως, ὥστε ὄχι πλέον νὰ ἐνθουσιάσῃ, ἀλλὰ νὰ καταπλήξῃ πάντας.

Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ πενιχρὸς τῆς σκηνῆς διάκοσμος καὶ ἡ μετριωτάτη τῶν πλείστων συναδέλφων της ὑπόκρισις δὲν ἀπετέλουν πλαίσιον κατάλληλον διὰ τὴν καλλιτέχνιδα. Ἡ ὑποδυομένη τὴν μητέρα καὶ ἡ τὴν πενθερὰν ἐκτὸς τῆς πλημμελοῦς ὑποκρίσεως ἔμειναν πολὺ νέαι, χωρὶς τοὐλάχιστον νὰ λευκάνουν τὴν κόμην των ἢ νὰ προσδώσουν εἰς τὴν φωνήν των χρωματισμοὺς παρηκμακυίας ἤδη ἡλικίας.

Ὁ κ. Κοτοπούλης μόνος τὴν ἐβοήθησε, καλῶς καὶ ἐντέχνως ἀπαγγείλας τὸ μέρος του, μεθ' ὅλον τὸ δύσκολον τῆς ὑποκρίσεως τοιούτου χαρακτῆρος.

Ὁ Οὐάλης—ἐκτὸς τῆς ἐνδυμασίας του, ἥτις τὸν παρωμοίαζεν ὀλίγον πρὸς Μακεδόνα — ὑπῆρξεν ἄψογος καὶ εἰς τὴν φυσικότητα τῆς ἀπαγγελίας καὶ εἰς τὴν ὑπόκρισιν.

ΘΕΑΤΡΑ

ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΣΟΧΑ. Ἡ τιμητικὴ ἑσπερὶς τῆς συμπαθοῦς καλλιτέχνιδος κ. Μελπομένης Κωνσταντινοπούλου διεξήχθη ἐν τῇ θεάτρῳ Τσόχα τὴν παρελθοῦσαν τρίτην μετ' ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας. Στέφανοι χρυσοῖ, ἄνθη, περιστεραὶ κατέκλυσαν τὴν σκηνήν, καὶ ψηφίσματα δὲ Συλλόγων, καὶ προσφωνήσεις καὶ ἐπευφημίαι καὶ πυροτεχνήματα πολλὰ ἐκάησαν εἰς τιμὴν τῆς κ. Κωνσταντινοπούλου, ἥτις πρώτη παρ' ἡμῖν διέπλασε τοὺς χαριεστάτους τῶν κωμειδυλλίων γυναικείους χαρακτῆρας καὶ ἀπετέλεσε μετὰ τοῦ κ. Παντοπούλου δυάδα πολύτιμον ἐς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ κωμειδυλλίου.

Τὴν παρελθοῦσαν δὲ παρασκευὴν ἦγε τὴν τιμητικήν του ἑσπερίδα ἐν τῷ αὐτῷ θιάσῳ ὁ κ. Πεταλᾶς, ὁ ὑποδυόμενος ἐπιτυχῶς τὰ πρόσωπα τῶν ἐραστῶν καθ' ὅλας τὰς θεατρικὰς περιόδους τοῦ ἀξιολόγου τούτου θιάσου καὶ ἀριθμῶν πολλὰς συμπαθείας παρὰ τῷ κοινῷ, τὸ ὁποῖον ἀθρόον συνέρρευσεν εἰς τὴν εὐεργετικήν του καὶ ἐνθουσιωδῶς τὸν ἐχειροκρότησε,

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

Ὅ,τι ἡ παρισινὴ καλλαισθησία καὶ κομψοτεχνία ἐπενόησε δι' ἐξωραϊσμὸν ἡμῶν, τῶν φορεμάτων καὶ τῶν οἰκιῶν μας, ὅ,τι ὁ τελευταῖος συρμὸς θεωρεῖ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς κομψοπρεποῦς γυναικείας καὶ παιδικῆς ἀμφιέσεως εἰς πάντα ἀνεξαρτήτως τὰ εἴδη καὶ διὰ πάντα τὰ βαλάντια, ὁ χθὲς μόλις ἐκ Παρισίων ἐπανελθὼν κ. Ρουσόπουλος ἔφερε διὰ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἑρμοῦ κατάστημά του.

Εἶναι ἀληθὲς μουσεῖον, ἐνῷ τὸ ὡραῖον, στέρεον καὶ καλλιτεχνικὸν ἐν πᾶσι ἀμιλλᾶται πρὸς τὸ μυθῶδες καὶ ἀσυγκρίτως εὐθηνόν, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ τόσος συρρέει κόσμος καὶ τοιαύτην ἀπέκτησε τὸ κατάστημα τοῦτο φήμην.

Ρουσόπουλος καὶ Μαγγιώρος ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀρ. 45.

ΓΑΛΑΚΤΕΡΑ, ΒΟΥΤΥΡΟΝ ΝΩΠΟΝ, ΚΤΛ.

Ἡ ἐποχὴ τῶν γαλακτερῶν ἤρξατο. Τὰ γάλατα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι ὑγιεινότερα καὶ γευστικώτερα τῶν ἄλλων ἐτῶν. Ἡ διὰ γαλακτερῶν θεραπεία κατέσχε τὴν τοῦ συρμοῦ, ἰδίᾳ διὰ τοὺς ἀδυνάτους, τοὺς ἐν ἀναρρώσει, τοὺς νευρικοὺς ἀναιμικούς Ἀφίνομεν τὰ μικρά, ὧν ἡ κυρίως τροφὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ γάλα, νωπὸν βούτυρον καὶ κρέμα. Ἀλλὰ ποῦ νὰ εὕρῃ τις γάλα ἄδολον, κατόπιν τῆς συστηματικῆς πλέον καταστάσης ἀναμίξεως αὐτοῦ μεθ' ὕδατος; Συνιστᾶται ὑμῖν τὸ γαλακτοπωλεῖον τοῦ κ. **Γιαννέτσου ἐν τῇ ὁδῷ Ἡραξιτέλους ἀριθ. 5** ὡς παρέχον γάλα παχύ, γλυκὺ καὶ ἀρωματικώτατον, νωπὸν βούτυρον ὑπερτεροῦν καὶ τὰ ὡραιότερα τῆς Κων)πόλεως καὶ ὡς φρεσκότατα ἐκ τῶν ἀθηναϊκῶν γωσίων συλλεγόμενα.

ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ ΚΑΙ ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΣΑΜΙΟΥ

Ὁδὸς Ἑρμοῦ

Ἀπαστράπτουν τὰ ὁλώματα τοῦ καταστήματος τούτου ἀπὸ θαυμασίους ἀδάμαντας καὶ πολυτίμους λίθους εἰς συμπλέγματα τελείας τέχνης, τὰ ὁποῖα ὁ κ. Σάμιος ἔφερεν ἐκ τῆς ἐν Εὐρώπῃ περιοδείας του, ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς πολυπληθεῖ, παραγγελίας μελλονύμφων, οἵτινες καὶ ἐξ Ἀθηνῶν καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν εἰς αὐτὸν ἀνέθηκαν τὴν λεπτὴν ἐντολὴν τῆς ἐκλογῆς τῶν πολυτίμων νυμφικῶν δώρων καὶ τῶν οἰκιακῶν ἐξ ἀργύρου καὶ λοιπῶν μετάλλων συσκευῶν τραπέζης καὶ ἐξ ἰδίας πείρας ἐκτιμήσασαι τὴν εὐθύτητα καὶ ἐντιμότητα τοῦ κ. Σαμίου συνιστῶμεν θερμῶς τὰ πολυπληθεῖ ἀναγνωστρίας μας νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸ κατάστημά του καὶ νὰ ἀναθέσωσιν εἰς αὐτὸν ἐν πλήρει ἐμπιστοσύνῃ πᾶσαν παραγγελίαν.

ΑΓΝΟΝ ΚΟΝΙΑΚ ΣΤΑΦΥΛΗΣ
ΑΔΕΛΦΩΝ ΜΠΑΡΜΠΑΡΕΣΟΥ
ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Τὸ Ἑλληνικὸν Κονιὰκ τῶν ἐν Πειραιεῖ ποτοποιῶν Ἀδελφῶν Μ Μπαρπαρέσου, τῶν ὁποίων ὁ μέγας Βιομηχανικὸς Οἶκος χρονολογεῖται ἐκ παντοκῆς διαδοχῆς ἀπὸ τὸ ἔτος 1840, (ἐκτὸς ψευδῶν ρεκλαμῶν, ἀναληθῶν βραβείων, καὶ ἀσήμων πιστοποιήσεων) εἶναι τὸ ἀγνότερον καὶγνησιώτερον ἐκ σταφυλῆς. ἐχεγγυα δὲ αὐτῶν εἶναι ἡ πολυετὴς ἐμπειρία, ἡ παλαιότης, καὶ τὰ ἐπίσημα βραβεία τῶν Ἑλληνικῶν ἐκθέσεων τῶν ἐτῶν 1895,1889, ὡς καὶ τῆς ἐν Παρισίοις τελευταίας Παγκοσμίου τοῦ 1889.

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν καὶ παραγγλίαν ἀπευθυντέαν ποὸς τοὺς ἰδίους ἐργοστασιάρχας ἐν Πειραιεῖ.

Ὁ δεδοκιμασμένος διδάσκαλος κλειδοκυβάλου κ. Παν. Δασκαλόπουλος ἀναλαμβάνει παραδόσεις ἐπὶ μετρίᾳ ἀμοιβῇ. Ὁ αὐτὸς χορδίζει καὶ ἐπιδιορθώνει ἐντελῶς Πιάνα. Διεύθυνσις ὁδὸς Πετράκη ἀριθ. 23 ὄπισθεν Μητροπόλεως καὶ Πειλοπολείου Κατσίμπαλη.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ

— Νὰ τὸν στείλω εἰς τὴν βουλήν.

— Διὰ νὰ αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν ἐκείνων, οἵτινες κοιμῶνται ἐπὶ τῶν θρανίων ἢ τῶν ζητούντων θορυβωδῶς τὴν λῆξιν τῆς συνδιάσεως.

—Ὄχι δά κακὴ νονά· Ὄχι, θέλω νὰ λαμβάνῃ ἐνδιαφέρον εἰς τὰς συνεδριάσεις. νὰ ἀποτελῇ μέρος τῶν ἐπιτροπῶν, νὰ λαμβάνῃ τὸν λόγον εἰς τὰς συζητήσεις, νὰ γίνηται τέλος λόγος περὶ αὐτοῦ.

— Οὕτω λοιπὸν σκέπτεσαι νὰ τὸν ὑπνωτίσῃς ἐκ νέου;

—Ὄχι. θὰ τοῦ εὕρω μόνον ἕνα καλὸν γραμματέα.

—Ἡ ἰδέα σου δὲν μοὶ φαίνεται πολὺ κακή·

— Τὴν ἐπιδοκιμάζετε;

—Ἠμπορεῖ κανεὶ, νὰ κάμῃ μίαν δοκιμήν.

Ὀλιγὸν ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνωτέρω συνδιάλεξιν νέος τις ξανθὸς καὶ λεπτοφυής, εὐθραπελος καὶ διασκεδαστικὸς εἰσήρχετο εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κόμητος Δὲ Ροσεμπέλ.

Καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα ὑπῆρξεν εἷς τῶν χορευτῶν, πρὸς οὓς ἡ Ναδίνα ἐδείκνυε ποστίμησιν. ἤδη δὲ εἶχεν ὡς ἀποστολὴν νὰ παρασκευάσῃ ἐν Νορμανδίᾳ, ὅπου ἡ οἰκογένεια Ροσεμπὲλ διήρχετο τὸ θέρος, τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κόμητος εἰς τὰς βουλευτικὰς ἐκλογάς.

Ἡ κόμησσα, ὅπως ἐνισχύσῃ αὐτὸν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἰς τὰς ἐνεργείας του, τὸν συνώδευε παντοῦ. Οὕτω διέτρεχον μαζῆ ἔριππο τὰ περίχωρα συνδιαλεγόμενοι καὶ γελῶντες. «Κάμνομεν τὴν καλλιτέραν δουλειάν, ἔλεγεν ἡ Ναδίνα, ἐνεργοῦμεν ἐκλογὰς διασκεδάζοντες».

Ἐνίοτε τοὺς συνώδευε καὶ ἡ Θηρεσία ἥτις εὕρισκε πολὺ διασκεδαστικὰς τὰς τοιαύτας ἐκδρομάς. Ἡ Φράνς ἐξ ἑνὸς τίνος δὲν ἠθέλησεν οὐδέποτε νὰ λάβῃ μέρος εἰς αὐτάς. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Sybil αὕτη ἔμενε πάντοτε πλησίον τῆς προσφιλοῦς της μαθητρίας, ἀλλὰ δὲν ἐφαίνετο καθ' ὁλοκληρίαν εὐχαριστημένη δι' ὅσα ἔβλεπεν

Ἄλλως τε ψυχρότης τις, τὴν ὁποίαν οὐδὲν περιστατικόν, οὐδεμία σκηνή, οὐδ' ἡ ἐλαχίστη λέξις προυκάλεσεν, εἶχεν ἐπέλθει εἰς τὰς μεταξύ των σχέσεις καὶ ἀπομακρύνει ἀπ' ἀλλήλων τὰς δύο παλαιὰς φίλας.

Πόθεν προήρχετο ἡ ψυχρότης αὕτη; . . .

Ἴσως ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Ναδίνη εὐτυχεστέρα τώρα, ἀγαπωμένη ὑπὸ τοῦ συζύγου, θωπευομένη ὑπὸ πάντων, εὑρίσκουσα παντοῦ θερμὴν καὶ ἐγκάρδιον δεξίωσιν δὲν εἶχεν ἀνάγκην φίλης ἵνα ἐκμυστηρεύεται αὐτῇ τὰς θλίψεις της. Αὐτὸ θὰ εἶναι ἀναμφιβόλως ἐσκέπτετο ἡ Sybil, ἀλλά, Θεέ μου, πόσον μετεβλήθη τὸν τελευταῖον αὐτὸν καιρόν! . . .

Καὶ καιρίως πληγεῖσα ἐκ τούτου ἡ παιδαγωγός, βλέπουσα ὅτι ἡ Θηρεσία τῆς διέφευγεν, ὡς τῆς εἶχε τόσον παραδόξως διαφύγει καὶ ἡ Ναδίνα, ἀφιεροῦτο ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν Φράνς, τῆς ὁποίας ὁ ἤρεμος, σιωπηλὸς καὶ ὀλίγον τι ἄγριος χαρακτὴρ οὐδόλως μετεβάλλετο.

Ὁ Χρίστιαν ἐξελέγη βουλευτὴς καὶ ἡ Ναδίνη κατενθουσιασθεῖσα ἐθεώρησε τὸ τοιοῦτον ὡς ἕνα ἐπὶ πλέον θρίαμβον.

Μετὰ παρελευσιν ὅμως χρόνου τινὸς εὑροῦσα ὅτι ὁ γραμματεὺς τοῦ κόμητος Δὲ Ροσεμπὲλ δὲν εἶχε τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα ἐρρόντισε νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ δι' ἄλλου τινός

Ὁ ἀποβληθεὶς ἐκμανεὶς ἐπὶ τῇ ἀποπομπῇ του ἤρχισε νὰ διηνῇται παράδοξα πράγματα εἰς βάρος τῆς Ναδίνης ἔχων συνηγόρους εἰς τοῦτο καὶ τοὺς ὑπηρέτας

Τὰ διαθρυλλούμενα περιῆλθον εἰς τὰς ἀκοὰς τῆς Ναδίνης, ἥτις δὲν ἐδίστασεν ἀμέσως τὴν ἐπιοῦσαν νὰ κάμῃ γενικὴν ἀλλαγὴν τοῦ προσωπικοῦ τῆς οἰκίας της·

— Φλυαρία: ὑπηρετῶν! εἶπε πρὸς τὴν κ. Ζάκομψεν, ἥτις ἐξεδήλου αὐτῇ τὴν ἔκπληξίν της διὰ τὰ συμβαίνοντα·

Ἡ Παυλίνα εἰς ταῦτα οὐδὲν ἀπήντησεν, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ὅμως ἐκείνης δὲν διῆλθε πλέον τὸ κατώφλιον τοῦ μεγάρου τῆς ὁδοῦ Ἁγίου Δομινίκου, ἐν ᾧ ἀφ' ἑτέρου ἡ Ναδίνη δὲν μετέβαινεν εἰς τὸ προάστειον Πουασσονὲρ ἢ μίαν δύο φορὰς τὸ ἔτος.

Ἡ Φράνς ἐξ ἐναντίας μετὰ τῆς Sybil συχνότατα ἐπεσκέπτετο τὴν βαρόνην. Ἐκεῖ μόνον ὡμίλει ἐλευθέρως, ἐγέλα ἤνοιγε τὴν καρδίαν της· Πάντοτε ὅμως

(Ἀκολουθεῖ).